

ROTTERDAMSCH E COURANT.

De Abonnementsprijs is f 24 's jaars of f 6 per drie maanden franco per post door het geheele Rijk.
Behalve aan het Bureau der Courant kan men zich bij alle Boekhandelaren en Postkantoren abonneren.
Enkele Nummers 10 Cents.

Bureau: Hoogstraat Wijk 10, N° 77.

Geboorte-, Trouw- en Doodberigten van 1 tot 5 regels . . . f 1.—
Iedere regel meer . . . . . - 0.20
Andere Advertentien per regel . . . . . - 0.20
Grootte letters naar plaatsruimte. — Bij iedere Advertentie 45 Cents voor zegelregt en 1 Exemplaar der Courant.

Bij deze Courant behoort een BIJVOEGSEL.

Onze directe plaatselijke belastingen.

Bij de herhaalde behandeling, die aan het stelsel onzer plaatselijke belastingen te beurt valt, is het niet van belang ontbloot, de verschillende voorstellen en besluiten na te gaan, die in de laatste jaren betreffende dat gewigtig onderwerp van onzen Gemeenteraad zijn uitgegaan. Een dergelijk overzicht, dat wij ons voorstellen in deze regelen te leveren, kan dienen om den tegenwoordigen toestand van ons belasting-wezen beter te doen begrijpen en de betrekkenis der nieuw ontworpen wijziging beter in het oog te doen vallen.

In het jaar 1855 was de tijd daar, waarop men volgens de bepalingen der Gemeentewet ernstig aan eene herziening en gedeeltelijke wijziging van ons belastingstelsel moest gaan denken. Maar in de Gemeentewet vond men niet den eenigen grond tot verandering. De geldelijke behoeften der Gemeente waren met haar uitbreiding en vooruitgang in gelijke mate geklommen; en buitendien gaf de afschaffing van den Rijksaccijns op het gemaal voor de Gemeenten stof tot overweging, of zij dien accijns als eigen middel wilden blijven heffen, dan wel naareen belasting wilden omzien, geschikt om het gemaal te vervangen.

Groot was al dadelijk het verschil van gevoelen. De dat zich omtrent dit onderwerp openbaarde. De commissie voor de plaatselijke financiën, voor deze buitengewone gelegenheid tot negen leden vermeerderd, droeg eene belasting voor, waarbij het vermoedelijk bedrag van de jaarlijksche verteringen der gezetenen tot grondslag werd aangenomen: — vier raadsleden daarentegen dienden een voorstel in, volgens hetwelk de nieuwe directe plaatselijke belasting zou geheven worden naar vier grondslagen (huurwaarde — mannelijke dienstboden — paarden van weelde — talrijkheid van het gezin des belasting-schuldige); — terwijl eindelijk één raadslid, de Heer Dunlop, een op zich zelf staand financieel voorstel ontwierp, dat echter later ingetrokken werd en niet in discussie kwam.

Drie wegen stonden den Gemeenteraad open om de bestaande behoefte te vervullen; men moest of de bestaande gebruik te erlangen van de exceptieele bepaling van art. 255 der Gemeentewet, of heul zoeken in indirecte, of eindelijk in directe belastingen. Een voorstel van den Heer van Rijkevorsel, bij den aanvang der discussie gedaan, en krachtens hetwelk de Raad verklaarde, van de exceptie van art. 255 geen gebruik te willen maken, werd met 20 tegen 9 stemmen aangenomen. Met 27 tegen 3 stemmen werd vervolgens tot de afschaffing van den gemaal-accijns met 1 Januarij 1856 besloten. Eindelijk besloten 28 tegen 2 stemmen, dat van genoemden datum af aan eene directe belasting zou worden geheven. Nu bleef de vraag dus over: welke directe belasting tot stand zou komen? En hier stonden de beide bovengenoemde voorstellen lijnrecht tegen elkander over. Dat der financieele commissie, eenigzins gewijzigd door de overname van een aantal amendementen daarop voorgesteld, meende den rederlijken maatstaf van het inkomen der belasting-schuldigen, waarnaar men volgens art. 243 der Gemeentewet te zoeken had, in de vermoedelijke vertering der ingezetenen te hebben gevonden; de vier raadsleden daarentegen zagen dien maatstaf beter en meer feitelijk gegeven in eenige grondslagen van het personeel, vermeerderd met een grondslag aan de meerdere of mindere talrijkheid van het gezin ontleend. Langdurige en belangrijke discussies waren van dit verschil in gevoelen het gevolg. Den 31sten Augustus werd eindelijk het voorstel der financieele commissie in beginsel met 17 tegen 15 stemmen verworpen; over het beginsel van het andere plan — het heffen eener belasting op den grondslag van het vermenigvuldigd bedrag der som, waarvoor de door de belasting-schuldigen bewoonde perceelen op de kohieren der Rijks personeele belasting in huurwaarde zijn aangeslagen — staakten de stemmen. In eene volgende vergadering echter werd dit laatste beginsel met 15 tegen 13 stemmen aangenomen.

Op dit besluit zou men nu hebben moeten voortbouwen, ware niet in eene volgende zitting een voorstel van Burgemeester en Wethouders ingekomen,

om ook nu nog te beproeven, de beide plannen te concilieren. De overweging der geringe meerderheid, waarmede een zoo hoogst gewigtig besluit was genomen; de wenschelijkheid, om in het belang zoowel van den Raad als van de burgerij, de twee gevoelens te vereenigen — ziedaar de redenen, die het dagelijksch Bestuur tot het voorstellen van een dergelijken buitengewonen maatregel hadden doen besluiten. Met 24 tegen 6 stemmen vereenigde de Raad zich met het denkbeeld van Burgemeester en Wethouders, en een commissie van vijf leden werd diensgevolge benoemd, ten einde omtrent de conciliatie-plannen te dienen van praeadvies. Weinige dagen later kwam het rapport der commissie in: het concludeerde tot vaststelling van tweeledige grondslagen, ter keuze van den belasting-schuldige, tot opnemng van de beide plannen die zooveel stof tot discussie hadden gegeven. Het beginsel van dit nieuwe voorstel, de zamenvoeging namelijk der beide stelsels, werd met 22 tegen 8 stemmen aangenomen, en ten slotte de geheele ontwerp-verordening, met eenige daarin gebrachte wijzigingen, met 18 tegen 8 stemmen goedgekeurd. Diensgevolge was nu bij de heffing der nieuwe directe belasting aan de ingezetenen de keus gelaten, om hun aanslag in die belasting vastgesteld te zien of naar de vermoedelijke vertering of naar de huurwaarde enz.

Z66 werd de directe belasting voor 1856 in werking gebragt. Welhaast bemerkte men echter dat zij, om wat reden dan ook, niet beantwoordde aan de verwachtingen die men van haar werking had gekoesterd. De financieele uitkomsten die men verkreeg, waren verre van bevredigend; de belasting had slechts f 120,000 opgebracht, terwijl de aanvankelijke raming f 200,000 bedroeg. Men werd dus op wijziging bedacht, en benoemde den 21sten Augustus 1856 eene commissie (dezelfde die in het vorige jaar het zoogenaamde conciliatoire voorstel had ontworpen), om de verschillende middelen van wijziging te onderzoeken, en den Raad diensaangaande met haar advies voor te lichten. Den 30sten October daaraanvolgende werd het rapport der commissie, strekkende tot het verlaten van den tweeledigen grondslag en het behoud der vermoedelijke vertering als zoodanig alleen in discussie gebragt. Met 20 tegen 12 stemmen werd tot aanneming van de denkbeelden der commissie besloten. De meerderheid grondde zich voornamelijk op de overweging, dat het meerendeel der ingezetenen de voorkeur gaf aan een verteringsbelasting: — dat de verteringsbelasting meer opbragt dan die naar den maatstaf der huurwaarde; — dat de moeilijkheden, waarmede men geveerd had dat die belasting zou hebben te kampen, waren gebleken gering te zijn; — dat men voor een jaar wel is waar den tweeledigen grondslag had aangenomen, maar alleen bij wijze van transactie en conciliatie, of ook van proef; — dat een vaste grondslag dringend noodzakelijk was, vooral ook met het oog op eene verhooging der verteringsbelasting, die anders de meerderheid der ingezetenen weer tot de keuze der huurwaarde zou kunnen brengen; — dat de maatstaf der vertering regtvaardiger was dan die der huurwaarde, enz. Aldus kwam de directe plaatselijke belasting tot stand waaronder wij nu drie jaren hebben geleefd, en die de vermoedelijke vertering van den belasting-schuldige als éénigen grondslag huldigt.

Met het oog op de omstandigheid, dat deze verteringsbelasting niet meer aan de behoeften voldoet, en telken jare tot een verminderd bedrag wordt geheven, wijdt onze Gemeenteraad nogmaals zijn aandacht aan dit aangelegen onderwerp. Van den eenen kant wil men de geheele belasting laten varen en de toevlugt nemen tot grondslagen, aan het personeel ontleend; aan de andere zijde wenscht men de verteringsbelasting te behouden, maar met eenige wijzigingen, die haar betere werking zouden kunnen verzekeren. Wat hiervan ook zij, en al moge, met het oog op de plannen van 's lands Regering, ook aan de thans te nemen maatregelen misschien geen duurzaamheid kunnen worden voorspeld, de burgerij onzer stad zal den Gemeenteraad dank weten voor de zorg en den ijver, zoo herhaalde malen en zoo onvermoeid aan de behandeling van het plaatselijk belastingstelsel besteed. Wij eindigen met die burgerij de woorden te herinneren, waarmede de voorzitter der Commissie voor de financiën, de Heer Blankenheym, op den 28sten Junij 1855 de reeks van de beraadslagingen over dit onderwerp opende; woorden, die men bij de beoordeeling van elke belasting, ook bij die van

het aanstaand besluit van onzen Gemeenteraad voor oogen mag houden: „altoos zal men over enkele bezwaren moeten heenstappen, want een belastingstelsel te vinden, boven alle bedenking verheven, „zal wel even onmogelijk zijn, als dat men bij magte „is om eene gelijke verdeling van lasten te vinden.”

KOLONIEN.

(Per Overlandpost.)

BATAVIA den 25 Julij.

Met de vorige mail zijn eenige berigten medege-deeld, per telegraaf alhier ontvangen, nopens den staat van zaken in de Zuid- en Ooster-afdeeling van Borneo. Sedert zijn diensaangaande schriftelijke rapporten ingekomen van den Gouvernements-Commissaris over dat gewest, loopende tot 6 dezer, en waaraan wij de volgende meer uitvoerige berigten ontleenen. Den 11 junij jl. rukte de Commissaris met vijf kompaniën van het 9de bataillon infanterie, de detachementen artillerie en saappeurs en eene landings-divisie van Zr. Ms. stoomschepen Ardjoeno, Montrado en Celebes, sterk 110 man, onder bevel van den luit-ter-ze 2de klasse van Alphen, benevens de ambulance, naar Martapoera op. De magt was geëmbarkoord op de Celebes en de Boni. Den 12den kwam men bij Martapoera, werwaarts een paar zendelingen werden afgevaardigd met eene publicatie om de bevolking gerust te stellen en tot onderwerping aan te sporen. Er was toen eene menigte vijandig gezind volk te Martapoera bijeengekomen, dat echter, den volgenden morgen, bij eene verkenning met gewapende sloepen door den Commissaris, werd bevonden te zijn vertrokken.

Op dien togt meldde zich bij den Commissaris aan de Rijksbestierder van Bandjermasin, pangerang Hidayat-Oellah, die de verzekering zijner trouw en onderwerping aan het Gouvernement kwam aanbieden. Hij werd in het residentiehuis bij den Commissaris toegelaten, waarop vier andere Prinsen zich mede aanmeldden en even zoo werden ontvangen, terwijl hun aanzienlijk gevolg voor het residentiehuis zich verzamelde. Deze grooten waren allen zeer onthutst en konden slechts na eenigen tijd hunne bedaardheid terug krijgen. De Rijksbestierder verklaarde, dat hij van de verraderlijke plannen, die kort te voren waren ten uitvoer gelegd, niets had geweten en dat hij de magt niet had gehad om later iets tot bedwinging te doen, hetgeen hij geheel toeschreef aan de kuiperijen van den sultan Tamjid-illah en hem te benadeelen.

In den loop van den dag debarkeerde de voortroep en betrof de verlatene kraton, zoomede de hoofdtroep, die op de aloen-afden, welke de kraton aan eene zijde begrenst, een bivouac betrof. De reserve bleef voorloopig op de Celebes. Nergens werd verzet ondervonden.

Den 14 junij werd in het resi-entiehuis eene vergadering gehouden met den Rijksbestierder en de aanwezige Prinsen en mantri's, waarvan een dertigtal opkwam. Daarbij werd hun aangezegd, dat het dragen van wapens, anders dan de gewone kris of klewang, werd verboden en een ieder, die met eene huns gewapend werd bevonden, zou worden gearresteerd. Dit bevel werd gehoorzaamd, en zelfs werden berigten verstrekt, waardoor het gelukte in de nabijheid eenige arrestatiën te doen, waaronder de kiai's Singo-Pradjo en Wira-Djaja, twee voornaamste aanvoorders der gewapenden tegen Kalangan en Pengaron.

Den 15 junij debarkeerde de reserve en bezette de kraton, ter vervanging van de voortroep, die, op dien dag, onder bevel van kapitein van Oijen, van Martapoera vertrok, en den regter-oever van de Riam-kanan volgende, den 18den Pengaron bereikte, juist toen eene bende van een duizendtal Moeningers gereed stond het etablissement op nieuw aan te vallen. Zij namen dadelijk de vlugt.

Op dezen togt heeft de ingenieur van het mijnwezen Rant, als vrijwilliger, de kolonne tot gids gediend. Slechts bij Soengiraja werd den 17den tegenstand ondervonden; een duizendtal gewapende Moeningers en Dajakparé had zich daar genesteld om de troepen te overvallen. Met eene onverwachte beweging links uit de flank liet de kapitein van Oijen er op instormen en dreef den vijand op de vlugt, na hem een verlies van een dertigtal dooden en nog meer gebleesden te hebben berokkend. Als zich daarbij bijzon-der te hebben onderscheiden worden genoemd de luitenants Scheepers van de saappeurs, Verstege en Magnin van de infanterie, en Sluyterman van Loo van de marine.

De verdediging van Pengaron is een roemvol feit geweest. Sedert 29 april was men daar bij herhaling aangevallen en geheel van de gemeenschap met de hoofdplaats afgesloten. Met een 40tal soldaten en een personeel van 400 kettinggangers en een 200tal pandelingen, in eene gedurende den opstand opgerichte palisadering opgesloten, was er eene waardige en moedige houding van het dirigerend personeel noodig, om tegen de aanvallen van buiten en de zamenspanningen van binnen bestand te zijn.

Den 15 en 16 junij werden van uit Martapoera militaire verkenningen gedaan, om zamenscholingen van den vijand uiteen te jagen, maar overal nam hij de vlugt. Op laatstgenoemden dag bezocht de Commissaris het etablissement Kalangan en vond daar alles verwoest, maar geene opstandelingen meer. Te Goenoeng Lawah werd zekere pambekel Taha, een der deelhebbers aan den moord te Kalangan, gearresteerd. In den nacht van den 18den op den 19den trachtte hij te vlugten en had zich van een der geweren van de wacht meester gemaakt. Hij werd echter door een der op post staande matrozen achtervolgd en ge-

vangen. Den volgenden dag overleed hij aan eene daarbij bekome wonde.

Den 18 junij rukte de reserve, onder bevel van den overste Boon van Ostade, naar Goenoeng Djabok op, om de derwaarts gevlugte muitelingen op te zoeken. Hij kwam daar den 19den aan en vond ook daar alles verwoest, maar geene vijanden.

Door mededeelingen van den moefiti des Rijks, hadji Mahmoed, van den panghoeloe van Martapoera, hadji Mohamad Chahied, en van den priester hadji Mohamad Arief, die veel blijken van getrouwheid aan het Gouvernement gaven, werd den Commissaris bekend, wie de hoofdaanlegger was geweest van het plan om eenen algemeenen aanval op Bandjermasin te doen. Deze persoon had in zijne brieven gebruik gemaakt van den naam van den Rijksbestuurder, pangerang Hidayat-Oellah, om aanhang te verkrijgen. Toen het aan dezen bekend werd, dat de Commissaris in het bezit was van zoodanige brieven, werd hij beangst, te meer daar hem door kwaadwilligen moet zijn in het oor geblazen, dat het voornemen bestond hem te arresteren, zoodat hij, in den nacht van 18 op 19 junij, overlaast Martapoera verliet, onder voorwendsel van zijne moeder, die in de wildernis zou zijn gevlugt, op te sporen.

Op den 19den hield de Commissaris op nieuw eene vergadering met de Prinsen, mantri's, kiai's en kampings-hoofden, ten getale van tachtig, om hun gevoelens te vernemen, nopens de maatregelen, te nemen om de zaken in eenen gezonden toestand te brengen. Den volgenden dag leverden deze hoofden hun schriftelijk uitgebragt gevoelen in, waarvan de inhoud, soms meer of min verbloemd, nederkwam op den wensch, om een anderen vorst dan Tamjid-illah op den troon te zien.

Den 21 junij keerde de Commissaris naar Bandjermasin terug, alwaar in eene bijeenkomst, belegd op den 24sten daaraanvolgende, de Sultan vrijwillig afstand deed van den troon, en den wensch uitte om naar Batavia te vertrekken. De waarneming van het Rijksbestuur werd door den Commissaris voorloopig opgedragen aan de pangerans Soeria Mataram en Mohamad Tambak-anjer, waarvan de Commissaris, op den 28sten junij, te Martapoera afkondiging deed, hetgeen door de hoofden met genoegen werd vernomen. Pangeran Soeria Mataram bood zich aan om den Rijksbestuurder op te zoeken, die ook eenen brief schreef aan den Commissaris, houdende, dat hij gaarne wilde terugkeeren, indien hem daartoe eene schriftelijke vergunning werd gezonden. Hieraan werd voldaan, maar de Rijksbestuurder was nog niet voldoende gerustgesteld en, bij het afzenden van deze berigten, was hij nog niet teruggekeerd.

Den 26 junij werd een detachement van 50 infanteristen, onder bevel van den kapitein Schiff, gezonden naar Tjempaka, waar zamenscholingen plaats hadden. Men vond daar eene magt van 1000 a 1500 opstandelingen, die, met een verlies van een vijftigtal dooden en gekwetsten, werden uiteen gejaagd.

Den 28sten keerde de Commissaris naar Martapoera terug en op dien dag en den volgenden bleef het te Martapoera rustig. Maar den 30sten werd het bivouac in den kraton door een duizendtal muitelingen aangevallen, juist op het oogenblik dat, met uitzondering van de wacht, de gansche magt op de aloen-afden werd geïnspiceerd. Zij waren ongemerkt in het digt begroeid terrein achter de kraton zamengetrokken, hadden twee schildwachten overvallen, de achterpoort opengehaakt en waren voor een gedeelte door die poort tot in het bivouac gedrongen. Spoedig snelden de troepen binnen, grepen de muitelingen aan, waarvan sommigen, al dansende, tegen de geweren inliepen, en een goed infanterie-vuur, ondersteund door een paar kartetschoten uit een houthuiter, dreef hen naar buiten. Een tiental lijkjes lieten zij in den kraton achter, terwijl nog vele lijkjes en gekwetsten werden medegevoerd. Onder de gesneuvelden waren de hadji's Boejasin en Boechaier, die onder de leiders van den opstand eene voornaam rol hebben gespeeld. Van onze zijde zijn gesneuveld twee Europeanen en een Inlander, en gekwetst twee Europeanen en vijf Inlanders. Ook de audituurmilitair mr. van der Hout heeft bij dien aanval een oogenblik in eene haghelijke positie verkeerd. Door de militaire bevelhebbers, de oversten van Hasselt van de zeemagt en Boon van Ostade van de infanterie, wordt zeer geroemd de bij die gelegenheid aan den dag gelegde koelbloedigheid van den kapit. Hartsteen, den 1sten luitenant Thiemé, den adjudant-onderofficier van de artillerie de Moor, den korporaal van Woesik en van den matroos van de Velden van de Montrado. Het is niet bekend werwaarts de muitelingen gevlugt zijn.

Ook in Poelo-Petak zijn ons etablissement en de stoomer Tjipannas door de muitelingen uit de Soengie Betaran aangevallen, in zeer goed gewapende en in verdedigbaren toestand gebragte ijzeren laadschouwen, geroofd van Kilangan. De Montrado kwam daar juist aan, toen de prauwen met de Tjipannas waren slaags geweest. Den volgenden dag werden de prauwen door de Montrado genomen en de versterkingen der muitelingen aangetast, genomen en vernield; zij verloren daarbij 35 dooden en 45 gekwetsten.

De Montrado deed daarop een togt op de Negara. Door de herstelling van de gemeenschap met Pengaron heeft men, op den 1 julij, ongeveer 50 ton steenkolen naar Bandjermasin kunnen afvoeren.

Bij het sluiten der rapporten was de gezondheidstoestand der troepen voortdurend zeer voldoende; er waren weinig of geene ernstige zieken.

Per telegram zijn tijdingen ontvangen van Bandjermasin, loopende tot den 16 dezer:

Sedert de laatste berigten nopens den staat van zaken in de Zuid- en Ooster-afdeeling van Borneo

heeft geene ontmoeting met de opstandelingen meer plaats gehad, en is het grootste gedeelte van hen uit elkander gegaan; echter verneemt men, dat zich tusschen Tabanio en Banjoe irang nog eenige opstandelingen ophouden.

Sedert 14 dagen leden de troepen veel door aanhoudende regens en dikke mist en nam het aantal zieken toe, welke echter niet van ernstigen aard zijn. Bij gunstige weersgesteldheid is men voornemens Tobanio te bezetten en de Tanah Laut te zuiveren.

Te Pengaron was men den 13den juli begonnen met het werk in de koloniën die hervatten en geregeld door te zetten.

De Rijksbestierder is naar Amoenal gevluht, doch werd van daar binnen weinige dagen terugverwacht. De berichten dat de Sultan Koenig gevluht en zijn aanhang grootendeels verboden is, worden meer en meer bevestigd.

De Sultan van Bandjermasin embarkeerde den 16 dezer aan boord van Zr. Ms. stoomschip Ardoeno, vergezeld, behalve van de Ratoe, van 9 leden zijner familie, 22 bijvrouwen en 17 volgelingen en bedienden.

Op de Negara en Marampiau gaat alles naar wensch: ook bij Poeloe Petak heeft men geene opstandelingen meer gezien.

Het hoofd, Pambeke Soelil, bevindt zich nog steeds in de boven-Kapoas om eenen nieuwen aanhang te verwerven, hetgeen hem echter niet schijnt te gelukken. Eenige Daiak's zijn afgezonden, om zoo mogelijk Soelil te arresteren.

Den 15 dezer verliet Z. Exc. de Gouverneur-Generaal met gevolg deze hoofdstaats, met het voornemen om de residentie Japara, Rembang, Soerabaja, Madura, Bezoeki, Probolinggo, Pasoeroewan, Madoen, Kediri, Soerakarta, Djokjakarta, Kadoe en Samarang te bezoeken. Des ochtends ten 7 ure begaf Z. Exc. zich, geescorteerd door een detachement kavalierie, naar het jaagpad bij de stads-herberg, alwaar Z. Exc. werd opgewacht door den waarn. vice-president en de leden van den Raad van Nederlandsch Indië, de commandanten der land- en zeemagt, den president der hooft geregtshoven, den algemeenen secretaris, den directeur der burgerlijke openbare werken, den resident van Batavia, den command. der 1ste militaire afdeling en den waarn. havenmeester te Batavia. Eene commissie, bestaande uit den algemeenen secretaris, den resident, den afdelings-commandant en den waarn. havenmeester, begeleidde Z. Exc. naar boord van de particuliere stoomboot Oenarang, bestemd om Z. Exc. en gevolg naar Japara over te brengen. Bij het afsteken van de sloep werden van de Welkomstbatterij en van het vlaggeschip de verschuldigde saluten gedaan, terwijl aan boord van dien oorlogsbodem op de gebruikelijke wijze werd geparaadeerd.

Vóór zijn vertrek heeft Z. Exc. nog twee belangrijke besluiten genomen: bij het eerste worden het reizen naar Mekka en het regt den titel van hadjje te voeren aan zekere regelen onderworpen, die men algemeen als doelmatig beschouwt; bij het tweede wordt het Koninklijk besluit omtrent de nadere regeling der afschaffing van de slavernij gepubliceerd, en die regeling tevens daargesteld, waardoor de slavernij op Java reeds in oktober zal hebben opgehouden.

Volgens een telegrafisch bericht was Z. Exc., na te Japara te hebben overnacht, in den morgen van den 17den in welstand ter hoofdplaats Patti aangekomen.

Bij besluit van den 12 dezer heeft de Gouverneur-Generaal, het nuttig achtende persoonlijk eene inspectie-reis te doen in de oostelijke helft van het eiland Java en zich voor een korten tijd van den hoofdzetel van het Gouvernement te verwijderen, willende voorzien in de tijdelijke opdragt van het dagelijksch beleid der zaken gedurende zijne afwezigheid, bepaald dat van den 15 dezer af, tot tijd en wijle na zijne terugkomst het dagelijksch beleid der zaken weder door hem zal zijn aanvaard, dat beleid wordt opgedragen aan den tijdelijk waarnemenden vice-president van den Raad van Ned. Indië, A. H. W. baron de Kock.

Willende overgaan tot de toepassing van het bij art. 118 van het reglement op het beleid der Regering van Ned. Indië voor Java en Madura staandig verbod tot het nemen van pandelingen tot zekerheid van schuld, op die gedeelten van de bezittingen buiten Java en Madura waar de maatschappelijke toestand het gedoogt, en voorts bij algemeene verordening het pandelingschap willende regelen, waar het nog niet kan worden afgeschaft, heeft de Gouverneur-Generaal: 1º, het nemen van pandelingen tot zekerheid van schuld, op straffe eener boete van f 500 tot f 1000 voor ieder vergrijp, verboden: op Java en Madura, binnen het Gouvernement van Sumatra's Westkust, in de Lampongsche districten, in de residentie Palembang, op het eiland Banka, op Billiton en in de residentien Riouw, Amboina, Ternate en Timor, en 2º, voor de Ned.-Indische bezittingen buiten Java en Madura, waar het pandelingschap nog niet kan worden afgeschaft, vastgesteld een reglement op het pandelingschap.

Men verneemt dat door de Regering een voorstel zou zijn gedaan aan den Minister van Koloniën, om den heer Mr. J. H. Donker Curtius, thans nog opperhoofd van den Japanschen handel te Decima, naar Siam te zenden, ten einde daar namens de Nederl. Regering een traktaat van handel en scheepvaart tot stand te brengen. De heer Mr. J. Graafland, thans griffier bij den raad van justitie te Batavia, zou zijn voorgesteld als zijn opvolger in Japan, echter onder een anderen titel dan van consul-generaal.

Men verneemt, dat van hier veel zilvermunt wordt uitgevoerd naar Singapore, ten einde daarvoor treasury-bills in te koop, en daarmede hier weder in de behoefte aan wissels op Engeland te voorzien. Het geld moet voor het groot-te gedeelte worden genomen tot vermunting.

Gedurende de maand mei jl. zijn op Java en Madura aan regten gepercipieerd f 667,629.38, zijnde f 43,648.42 minder dan in mei 1857 en f 105,856.93 minder in dezelfde maand van het jaar 1858. De ontvangst gedurende de vijf eerste maanden van 1859 heeft bedragen f 3,304,522.37½.

De stand der agio was op 1 dezer als volgt:

	Batavia.	Samarang.	Soerabaja.
	Duiten.	Duiten.	Duiten.
tiende gulden	12	12	12
kwart id.	30	30	30
halven id.	60	60	60
Ned. gulden	120	120	120
2½ gulden stuk	300	300	300
3 gulden stuk	360	—	360
gouden Willem	1200	1200	1200
halven dito	600	600	600
recepis van f 1	—	—	—
gouden Sp. doubloon ..	5040	5040	4680
Mexikaanschen dito ..	4680	4920	—
gouden dukaat (n.) ..	—	860	720
Spaanschen mat.	366	336	326
Mexikaanschen dollar ..	324	318	312
Sikka-ropij	—	—	—
gouden soevereign	—	—	—

— Uit eene opgave van het bedrag der ingetrokken koperen munt en der ingewisselde en vernietigde, alsmede van de nog niet ingewisselde receiptsen op ultimo juni jl. blijkt, dat naar Nederland ter vermunting is verzonden f 10,738.968, en in Indië, na onbruikbaar te zijn gemaakt, verkocht f 572,020, te samen f 11,310.988, terwijl van de in omloop gebrachte receiptsen, ad f 26,600,000, is ingewisseld f 10,995,245, zodat nog in omloop blijft f 15,604,755; van de ingewisselde receiptsen is f 10,913,745 vernietigd en f 81,500 aangehouden.

Den 8 dezer heeft de stoomboot Batavia, kapit. Neyts, deze reede verlaten, zich begevend over Muntok en Riouw naar Singapore, tot het overbrengen en afhalen der landmailpakketten. Het getal brieven ditmaal verzonden is als volgt: Per overlandmaal via Marseille 8780, via Southampton 1137 stuks, en naar Singapore 1414, Banka 235, Billiton 32, Palembang 361 en Riouw 148, te samen 12,107 stuks.

Den 6 dezer arriveerde alhier het stoomschip Makassar, kapitein Bosch, medebrengende de Europese nieuwspapieren loopende tot den 26 mei jl.

Den 20 dezer arriveerde alhier de stoomboot Batavia, kapitein Neyts, met de Europese brieven en nieuwspapieren loopende tot 10 juni jl.

Bij de gehouden uitbesteding voor de stoompakketvaart in den O. Ind. Archipel op 8 dezer is de heer W. Cores de Vries eenige inschrijver geweest.

In den laatsten tijd zijn hier verschillende schepen met suppletie-troepen aangekomen. Den 3 dezer arriveerde President Rani met 125 onderofficieren en manschappen; gedurende de reis liet het gedrag der troepen veel te wenschen over. Den 5den arriveerde Admiraal van Heemskerk mede met 125 onderofficieren en manschappen; het gedrag der troepen was zeer goed geweest. Den 21 dezer kwam alhier te reede Honigbij met 149 onderofficieren en manschappen; het gedrag der troepen was gedurende de reis zeer goed.

In de vergadering van directeuren der Natuurkundige vereeniging in Nederlandsch-Indië gehouden den 14 dezer zijn gekozen tot gewone leden de heeren J. van der Linden, mr. A. Loudon, L. J. W. de Waal en Ch. Wiggers.

Den 9 dezer zijn alhier publiek geveild 400 piekruidnagelen 1ste soort, die gezamenlijk hebben gereendeerd f 11,200 of gemiddeld f 28 per piek, zijnde f 6.48 per piek minder dan in 1857 werd verkregen.

Uit een kort overzicht van de verrigtingen van de ingenieurs van het mijnwezen blijkt het volgende: Sumatra's Westkust. De ingenieur P. van Dijk hield zich gedurende de maand april bezig met eene uitvoerige opname van de kloof der Anoe, waarvan hij een geologisch kaartje vervaardigde. Verder bracht genoemde ingenieur het mineralogisch onderzoek ten einde van de bergsoorten, door hem op de reis van Padang naar Siboga verzameld, en viug hij aan met het samenstellen van een verslag der opgedane kennis over de geologie en den mineralogischen rijkdom van dit gedeelte der kust.

Eiland Banca. Door den ingenieur J. E. Akkeringa werden in de maand april de werkzaamheden aan soengei Sekah vervolgd en aangevangen met het kappen van een pad naar het strand in Teloh Sekah en een ander naar soengei Pedim of Kedim. Onderwijl werden door een gedeelte van het werkvolk eenige onderzoekingen met den tsjam in het terrein van soengei Pandji verrigt. De geheele maand kenmerkte zich door menigvuldige regens, en er heerschten veldziekten onder het werkvolk, zoo Chinezzen als Kettingangangers. De aspirant-ingenieur P. H. van Diest bezocht den heuvelrg. uitnaukende het oostelijk gedeelte van het gebergte Maras, de rivieren Prigi en Doeren en eenige zijtakjes, die in soengei Lajang uitmonden. De boringen, in die rivieren uitgevoerd, deden geen tinerts vinden. Het onderzochte terrein bestaat hoofdzakelijk uit zandsteen, waartusschen enkele lagen kleischiefer en ijzergesteenten. In de eerste helft der maand mei begon het werkvolk eene boring in de rivier Simpna, de grens tusschen de districten Soengailat en Blinjoë, aanvankelijk met gunstige resultaten. Den 22den mei nam genoemde aspirant-ingenieur te Blinjoë de dienst over van den ingenieur Akkeringa, voor den tijd van diens afwezen naar Billiton. Hij stelde het Blinjoësche werkvolk in de zijtakjes van bovengenoemde soengei Simpna werkzaam.

Ten vervolge op een vroeger bericht wordt medegedeeld, dat den 25 juni in de residentie Pekalongan 1484½ bouws met padi mislukte waren, terwijl het te verwachten is, dat van het te veld staande gewas nog een groot gedeelte niet zal slagen. Buitengewone maatregelen van voorziening werden echter nog niet noodig geacht. De geogoste velden worden nagenoeg alle bewerkt om met tweede gewassen beplant te worden, voor zoo ver zulks nog niet is gedaan.

Op weinige uitzonderingen na was de padieoogst in mei in de Lampongsche districten overal afgevoelen en over het algemeen gunstig te noemen. De jonge koffij- en peperaanplantingen stonden in de afdeling Sekampong en het district Sepoctri zeer schoon.

Van Celebes en Onderhoorigheden wordt gemeld, dat men gedurende juni in de Noorder Districten met den padieoogst bezig was; dezelve is minder gunstig dan in 1858. In de Zuidere Districten is de oogst als gunstig te beschouwen; de veldmuizen rigten er echter groote schade aan. Het plantsoen in Bonthain en Boeleomba stond zeer schoon. Ook de aanplant van djagong in Bonthain stond goed; op sommige plaatsen was men reeds aan het oogsten. Over het algemeen wordt de padie- en djagong-oogst als niet ongunstig beschouwd.

In den morgen van den 5 dezer, omstreeks zeven ure, hebben zich in de residentie Kediri vrij hevige schokken van aardbeving doen gevoelen. Het scheen dat de schokken, die eenige seconden aanhielden, meer verticaal dan horizontaal waren, voorts van het oosten naar het westen liepen. Voor zoover bekend is hebben er geene ongevallen met menschen, vee of gebouwen plaats gehad, ofschoon soliede gebouwen in de schudding deelden.

In den vroegen morgen van den 5 dezer is ten 6½ ure te Patjatan en, voor zoo ver de berichten reeds zijn ingekomen, op verschillende andere plaatsen in deze afdeling eene vrij hevige aardbeving waargenomen. Het verschijnsel werd voorafgegaan door een dof rommelend onderaardsch gedruisch, terwijl de schok zelve, die ongeveer zeven seconden aanhield, van eene trillende, zoo als zij zich aanvankelijk deed gevoelen, in eene golvende overging, en in eene trillende beweging eindigde. De rigting was van het Z. ten O. naar het N. t. W. Hoewel de te weeg gebrachte ontsteltenis groot was, zijn er echter geene ongelukken voorgevallen. Alleen is het muurwerk van de adisistent-residentie's woning hier en daar gescheurd, en is zulks ook met het zoutpakhuis te Pangool het geval, doch is van andere of meerdere schade tot dus verre niets vernomen.

In den avond van den 22 juni jl. heeft, vooral in het westelijk en zuidelijk gedeelte der residentie Japara, een uit het zuiden en zuid-westen opgekomen storm gewoed, waardoor onder anderen honderde inlandsche woningen zijn ingestort.

Den 5 dezer is des morgens ten zes ure te

Banjoe maas eenige minuten eene allerhevigste aardbeving gevoeld, in eene horizontale van het noorden naar het zuiden gekeerde rigting.

Den 5 dezer is te Magelang omstreeks kwart over zes ure in den morgen eene aardbeving gevoeld, welke, hoewel kort van duur, nogtans niet onbedingkelijk was. De beweging was van het oosten naar het westen.

Particuliere berichten melden, dat Aroe Polakka na den mislukten toelg om zich van den troon van Boni meester te maken, gevluht en te Makassar aangekomen is, slechts van 50 volgelingen vergezeld, in dat de Boniers de Noorderdistricten hebben aangevallen, zijnde de commandant der expeditionnaire troepen, kolonel Waleson, met versterking van Makassar daarheen getrokken. Daardoor is natuurlijk de sterkte der dienstdoende troepen te Makassar zeer gering, aangezien de te Badjoa uitgebroken ziekte slechts zeer traag afneemt, zelfs bij die troepen, die naar Java zijn teruggezonden, onder anderen bij het 10de bat. infanterie te Batavia, dat reeds meer dan 200 zijner beste manschappen aan die ziekte heeft verloren, benevens verscheiden officieren, waaronder de beide eenige zonen van kolonel von Dentsch.

In het begin der maand juni werd te Riouw het bericht ontvangen, dat een twaalftal bewoners van het eiland Galang, wegens hunne strooperijen in de wateren van Riouw berucht, zich nabij het eiland Rempang-Semboulan hadden vertoofd en in eene der daar aanwezige kreekken eene schuilplaats hadden gezocht. Ten gevolge van dit bericht vertrok de schout J. W. Sijnja den 16 juni derwaarts, vergezeld door een achttal militairen van het garnizoen en van eenige matrozen der te Riouw gestationeerde kruisboot. Hoewel het gelukte de schuilplaats der roovers te ontdekken, werd men door ondiepten verhindert spoedig genoeg te naderen; het gelukte den roovers in het dichte kreupelhuisch te ontkomen, met achterlatend echter eenen zwaaijnd prijs. De hulpboot n.º 2, die mede derwaarts werd gezonden, keerde den 29 juni terug met de tijding, dat de roovers naar Singapore waren gevluht: eenigen zijn daar door de politie opgevat.

Van Palembang wordt gemeld, dat de kolonne, die den 6 juni naar Endikat (Goemal Talang) zou vertrekken, dien dag derwaarts is opgerukt. Pirahoën en de nog overgeblevenen van zijnen aanhang, ongeveer 40 personen, werden in hunne schuilplaatsen in het gebergte, waar zij zich veilig achtten, bezocht. Hoewel zij zich moedig verdedigden, leden zij de nederlaag. Pirahoën en 9 der zijnen werden gekwetst. Van onze zijde werden een flankeur en een prajoorit licht gewond. Het gelukkig gevolg van die excursie, waardoor de zedelijke invloed van Pirahoën voor het oogblik verloren is, heeft op de bevolking in die streken eenen gewenschten indruk gemaakt.

De bevolking van de marga's Moelak Ilier en Oeloe, Pagar Goenoeng en Soekoe Lima Djati, is naar hare doossosus teruggekeerd en begonnen weg- en bagen te herstellen. De onderwerpingen, welke dagelijks in de Goemal Lembak plaats hebben, getuigen van de betere gezindheid der bevolking. De hoofden en bevolking in de zoo even genoemde marga's verbieden en erkennen voor het oogenblik 's Gouvernements oppermagt, zonder schijn van tegenstand.

Intusschen zijn maatregelen genomen om de zaken in de Lematang Oeloe zodanig te regelen, dat mogelijk later voor te vallen ongeregtigheden worden belet. De doossosus Padang (Semidang), Loeboe Tepong (Goemal Lembak) en Penantian (Pagar Goenoeng) blijven vooreerst bezet; eene kolonne van plus minus 100 man blijft te Lahat beschikbaar, terwijl te Bongamaas (Kikim) vooreerst een detachement van 30 man zal blijven.

In de Sindang Bliti zijn de landrenten geheel aangezuiverd.

Volgens de laatste berichten was de stand van zaken in de Kessau minder gunstig. De bewoners dier streken hadden zich aan strooptogten aan de grenzen van de Kommering Oeloe schuldig gemaakt, een paar personen vermoord en zouden het voornemen hebben eenen inval op ons grondgebied te doen. Een detachement van 40 man, behoorende tot de bezetting van Moera Doea, zou aan de grenzen post vatten.

De staat van zaken in Djambi laat niets te wenschen over. De Sultan was meestal ter hoofdplaats en legde, vergezeld van eenige grooten, nu en dan bij den politieke agent bezoeken af. De ex-Sultan laat weinig of niets van zich hooren.

Latere berichten uit Palembang luiden:

De zaken in de Lematang Oeloe gaan steeds vooruit. Over het algemeen is eene verbetering gekomen in de stemming der bevolking, en vele hoofden bejveren zich om de rust en orde bewaard te houden. Nu en dan worden nog door de prajoorits excursiën in het gebergte gemaakt naar zoodanige plaatsen, waar zich nog eenige kwaadwilligen schuil houden. Bij de laatste excursie hebben de hoofden van de Moelak Oeloe uit eigen beweging uitgeleverd een weerspanning onderhoofd, zoomede twee prajoorits, die vroeger gedeserteerd waren en zich aan de opstandelingen hadden aangesloten.

In de Soengi Kroh (divisie Moesi Ilier) is gisting onder de bewoners waargenomen en hebben eenige bewegingen plaats gevonden, welke, ofschoon de openbare rust niet in gevaar brengende, evenwel voldoende waren om ongerustheid onder de bevolking te verwekken. Een paar dooson-hoofden, uit genoemde marga, die reeds lang wegens wangedrag afgezet waren, trachtten de bevolking van de dooson Kerta Djaja op te rijzen en eenige kwaadwilligen, ten getale van zeven, hebben pogingen aangewend om een paar personen, die kort geleden door de politie gevat en te Sekajoe, hoofdplaats van de divisie Moesi Ilier, in arrest gesteld waren, te bevrijden. Deze toelg is echter mislukt, en door het bestuur zijn voorzorgsmaatregelen genomen tot handhaving der orde en om de woelingen, die nogtans van geene betekenis of dreigenden aard zijn, te doen ophouden.

Uit de Kesam is het hoofd van dat landschap, op de oproeping van den resident naar Moera Doea, hoofdplaats van de divisie Kommering Oeloe, afgekomen. Het laat zich dus aanzien, dat de verwikkelingen met die streken naar wensch zullen beëindigd worden. Ongeveer een paar dagen na het vertrekken van den resident van Lahat zijn nog twee hoofden uit de Pasumah Lebar afgekomen om hulde aan het Gouvernement te bewijzen. Als verontschuldiging voor hunne late aankomst te Lahat gaven zij op, dat zij beducht waren geweest voor invallen van de Goemaiers in hun land. Zij beloofden in het vervolg stipitelijk na te komen de bepalingen, voorkomende in de zoogenaande Atoeran Sindang Merdika.

Op de hoofdplaats Palembang is in de maand juni niets bijzonders voorgevallen.

Bij de bekende schipbreuk van het Belgische schip Constant verlieten vijf man der equipage het wrak, van welke men niets meer vernam. Thans is gebleken dat deze op het eiland Angour aangekomen en aldaar wel ontvangen zijn. Vier hunner werden, na eenige tijd daar te hebben vertoefd, door een Engelsch schip opgenomen en verlieten aldus het eiland, waar de vijfde, Alting geheten, door ziekte verplicht werd achter te blijven. Hij was nog twee maanden daar,

toen de Jan van Brak-I, kapitein C. Verhey, hem opnam en naar Japan medenam.

Als passagiers zijn van Batavia naar Nederland vertrokken: Per Maria Veronika, kapit. Mulder, de heer M. E. Jourin. — Per Anna Digna, kapit. Ouman, de heeren C. E. Boumeester, C. J. de Fiquelmont en de kapit. der infanterie A. F. de Vassy. — Per Clara, kapit. Wells, de heer Wilkens.

Door Z. Exc. den Gouverneur-Generaal van Ned.-Indië zijn de volgende beschikkingen genomen:

Civiel Departement.

Bevorderd: tot ingenieur der 3de kl. van den waterstaat jhr. S. H. van der Does de Bije, met bepaling dat hij in zijnen nieuwen rang vooreerst belast wordt met de hem aangewezen betrekking van eerste-advocaat ingenieur in de resid. Bezoeki; bij de landel. inkommes en kultures: tot kontrol. der 1ste kl. P. van Hoek en tot kontrol. der 2de kl. F. Beijerink; tot opziener der 1ste kl. bij de indigo-kultuur F. A. van Duuring.

Benoemd: tot secret. van het gouvern. Sumatra's Westkust P. Severijn, met bepaling dat hij zijnen rang van ads.-res. zal behouden; tot secret. der resid. Tagul J. D. Mispelblom Beijer; tot secret. der resid. Samarang W. J. Brouwer; tot administrateur der timijnen in het district Marawang (eiland Banka) A. de Lanoy; tot ads.-resid. van Tanah Datar (resid. Padangsche Bovenlanden) A. S. Warmolt; tot secret. der resid. Bezoeki J. D. H. Kuyp; tot secret. der resid. Palembang C. Boers; tot algem. pakhuism. te Padang (Sumatra's Westkust) P. J. Werner; tot 2den kommiss. ten burele van den chef over de ge-neeskundige dienst (milit. ambten. der 2de kl.) W. J. Rijkschroef; bij den Raad van just. te Padang: tot 1ste kommiss. N. J. F. Dinger en tot 2den kommiss. W. E. Macaré; op het resid. kantoor te Muntok (Banka): tot 1sten kommiss. W. van der Ven en tot 2den kommiss. L. le Duc; bij de Hoofdkomm. van onderw. in Ned.-Indië tot president mr. A. Prins; tot leden: mr. A. J. Swart, J. W. C. Diepenheim, G. W. Fredzess, H. P. Barkmeijer, H. van der Grinten, A. van Davelaar, D. Schuurman en mr. W. Rappard; bij de algem. secretarie: tot referendar. mr. F. Th. Pahud; tot hoofdkommiss. B. J. G. Elias en F. H. W. van Ranzow; tot 1ste kommiss. mr. H. D. Levijsohn Norman en G. H. Boelhouwer; tot 2den kommiss. H. F. van Lier en tot 3den kommiss. M. C. de Vries van Heijst; op het resid. kantoor te Batavia: tot hoofdkomm. J. Faes en tot 1sten kommiss. P. F. Wegener; bij het Hoog Milit. Geregtshof van Ned.-Indië: tot lid P. van Swieten, in plaats van N. H. W. S. Whitton; hem, op zijn verzoek, onder dankbetuiging voor de door hem als zoodanig bewezen diensten, eervol is ontslagen; tot lid der subcommissie van onderwijs te Soerabaja, voor de zaken te Grisse, P. C. van Roijen.

Voorloopig benoemd: tot telegrafisten F. D. Schreyner, R. E. van Sornsen de Koste, F. H. L. van den Dungen Gronovius, M. P. Raket, C. F. Renoult, A. J. J. C. Guise en J. T. Potass.

Overgeplaatst: bij het binnenl. bestuur in de residentie Lampongsche districten, de kontrol. der 2de kl. G. A. van Delden.

Ontheven: eervol, van de verdere waarneming der betrekking van audit.-militair bij den kriegsraad te veld in de Zuid- en Ooster afd. van Borneo mr. W. E. van der Hout, benoemd substit.-offic. van just. bij den raad van just. te Samarang.

Opgedragen: de waarneming der betrekking van audit.-militair bij den kriegsraad te veld in de Zuid- en Ooster afd. van Borneo aan mr. Chs. J. Taunay, griffier bij de regtbank van omgang in de 3de afd.

Voorloopig opgedragen: de civiele geneesk. dienst en het opzigt over de vaccine in de afd. Tangerang (Westere afd. van Batavia) aan dr. P. Alting Mees.

Ontslagen: eervol op zijn verzoek, uit 's Lands dienst, de ingenieur der 3de kl. van den waterstaat C. C. van Hall; eervol op zijn verzoek, uit zijne betrekking, de 1ste kommiss. op het resid. kantoor te Muntok (Banka) A. Mahieu; bij den raad van just. te Padang: eervol op zijn verzoek, als lid, W. Kraft, onder dankbetuiging voor de door hem als zoodanig bewezen diensten; eervol op zijn verzoek, uit zijne betrekking, de advoc. en proc. bij den raad van just. te Samarang mr. F. B. van Leeuwen; bij de Hoofdkomm. van onderw. in Ned.-Indië: op hun verzoek, eervol, als president mr. C. A. de Jongh, en als leden jhr. mr. D. A. Junius van Hemert, mr. J. de Wal, G. Wassink, A. J. W. van Delden, dr. P. Bleeker, J. W. H. Alder en mr. R. A. Eekhout, onder dankbetuiging voor de door hen als zoodanig bewezen diensten; eervol op hun verzoek, uit 's Lands dienst, de kontrol. der 1ste kl. bij de landel. ink. en kult. F. Klein, met behoud van regt op pensioen; de kommiss. op het resid. kantoor te Tapanolie J. F. Scholten; de onderm. aan de Gouvern. lagere school te Grisse (resid. Soerabaja) J. Hazelhout; eervol op zijn verzoek, uit zijne betrekking, wegens ziekte, onder toekenning van wachtgeld, de posthouder te Pangool (Patjatan) W. Sieberg.

Verleend: een tweearig verlof naar Nederland, aan den adisist.-resid. van Galoe (Cheribon), R. C. van Prehn; een 2jarig verlof naar Nederland, wegens ziekte, aan den 2den onderw. aan de gouvern. 2de lagere school te Soerabaja J. E. van der Wijk.

Goedgekeurd: dat door den Gouvern. van Celebes en onderhoorigheden is benoemd: tot lid der subcomm. van onderwijs te Makassar P. N. Goetzee.

Gesteld: ter beschikking van den den resid. der Lampongsche districten de geënploojde bij het marine-departement A. W. van Roggen.

Militair Departement.

Bevorderd: tot 1sten tekenaar bij de directie der genie (milit. ambten. der 2de kl.) G. P. F. Cronenberg; bij het wapen der genie en sappeurs, tot kapit. M. A. van Walcheren, en tot 1sten luit. G. E. V. L. van Zuylen. Benoemd: tot commandant der 2de milit. afd. op Java, de generaal-majoor E. C. C. Steinmetz, en tot 1sten opziener bij de buskruidfabrieatie, J. A. Heffener.

Geplaatst: bij de milit. geneesk. dienst, bij het groot milit. hosp. te Soerabaja, de officieren van gez. der 3de kl. C. D. F. Husemann en J. A. Krause.

Overgeplaatst: bij de civ. en milit. geneesk. dienst te Banjoemas, de offic. van gez. der 2de kl. J. R. Hessig; bij de civ. en milit. geneesk. dienst te Gorontalo (Menado), de offic. van gez. der 3de kl. A. Schultz; bij het groot milit. hosp. te Soerabaja, de offic. van gez. der 3de kl. L. C. A. Rombach; — bij de milit. geneesk. dienst, bij het garniz. te Serang (Bantam), de offic. van gez. der 2de kl. C. Helfrich.

Ontslagen: uit Zr. Ms. milit. dienst de 2de luit. der inf. D. H. Prinsen, en eervol op zijn verzoek, uit Z. M. milit. dienst, de 1ste luit. der inf. L. G. F. R. W. C. van den Berg. Verleend: een tweearig verlof naar Nederland wegens ziekte, aan den luit.-kol. der inf. W. Lammerée, en aan den 1sten luit. der inf. A. G. F. van Zee en een tweearig verlof naar Nederland naar den kapit. der inf. A. L. F. Veenhuysen.

Goedgekeurd: dat door het milit. departem. zijn overgeplaatst, bij de expeditionnaire troepen op Celebes, de offic. van gez. der 2de kl. J. T. Bosmans, en bij de civ. en milit. geneesk. dienst te Bangkallang (Madura), de offic. van gez. der 2de kl. A. L. C. Stödtke; — bij het wapen der inf., bij het 1ste bat., de 1ste luit. J. A. van Oort; bij het 2de bat., de kapit. P. L. Stennekes; bij het 3de bat., de 1ste luits. P. M. J. Penning Nieuwland en P. L. J. Bogaert; bij het 4de bat., de 1ste luit. A. Meijer; bij het 5de bat. (Samarang), de 1ste luit. A. G. F. van Zee; bij het 7de bat., de 1ste luit. V. L. Schwartz; bij het 8ste bat. (Kedong Kebo), de 1ste luit. W. J. Havenga; bij het 9de bat., de 1ste luit. H. G. Magnin; bij het 12de bat. (Buitenzorg), de 1ste luit. F. J. W. Mekern, en bij het 14de bat., de 1ste luits. F. B. A. Grooss en W. A. J. J. Kraal; — bij de milit. administr., als aspir.-intend., jhr. P. F. Coenen; — bij het wapen der artillerie, bij het materieel, de 2de luit. J. Hofstede.

LONDEN den 13 September.

3 pc. Cons. cont.	94 1/2	95 1/2	3 pc. Peru.	71	72
Id. id. op tijd	95 1/2	95	4 1/2 pc. id. Urh.	81	83
5 pc. Oostend.	75	80	Id. id. New-Y.	78	80
4 1/2 pc. Belg.	97	99	3 pc. Portugal.	45 1/2	46 1/2
5 pc. Braz. 1824	102	104	5 pc. Rusland.	108	110
Id. 1829/30	—	—	4 1/2 pc. idem ex c.	99	100
Id. 4 1/2 pc. 1852	94 1/2	95 1/2	3 pc. Spanje.	46	—
Idem 1858	94 1/2	95 1/2	1 1/2 pc. idem.	34	35
6 pc. Buena-Ayr	75	77	Idem Amort.	11	12
6 pc. Chili.	103	105	Id. Cert. Coup.	4 1/2	5
3 pc. idem.	71	74	5 pc. Sardinië.	85	87
5 pc. Denmark	98	102	6 pc. Turkije.	82	82 1/2
5 pc. idem.	—	—	Idem Nieuwe.	69 1/2	70 1/2
2 1/2 pc. Holland.	65 1/2	65 1/2	4 pc. idem.	102	103
4 pc. idem.	101	102	3 pc. Venezuela	27	28
Ecuador.	15	16	Idem Uitgert.	14	15
Id. Land-warr.	3 1/2	4 1/2	WisselAmst. krt.	11.14	11.15
3 1/2 pc. Grenada.	17	18	Idem 3 m.	11.16	11.16 1/2
Id. Uitgert.	5	5 1/2	Id. Rott. 3 m.	11.16	11.16 1/2
3 pc. Mexico.	20 1/2	20 1/2	Id. Parijs krt.	25.7 1/2	25.7 1/2
4 1/2 pc. Peru.	90 1/2	91 1/2	Idem 3 m.	25.35	25.37 1/2

De beurs was heden wederom zeer gedrukt. Engelse fondsen konden zich niet southeren en hunne flaauwe stemming deelde zich aan buitenlandse mede, waarin overigens weinig omging.

PARIS den 13 September.

Frankrijk 3 pc. a cont. 68.30, 68.55, 68.55; dito op ult. 68.25, 68.60, 68.55; dito 4 1/2 pc. a cont. 94, 93.50; dito op ult. 94.25, 94.50; Fransche Bankactien, 2790; Cred. Mob. 765, 775; Rusland 4 1/2 pc. —; dito Spoorweg-Aandelen —; Napels 5 pc. —; Spanje 1 1/2 pc. 34 1/2; dito buitl. 3 pc. nieuwe 44 1/2; dito buitl. 3 pc. 44; dito Passie 11 1/2.

Terwijl zich bij het openen der beurs dezelfde ongunstige stemming openbaarde, welke de laatstverloren dagen heeft gekenmerkt, is er later eene merkbare verbetering ontstaan. Fransche rente en de meeste andere fondsen sluiten aanzienlijk hooger.

Officiële Wisselkoersen.

ROTTERDAM 14 Sept.		AMSTERDAM 14 Sept.	
3 maanden.	Kort.	3 maanden.	Kort.
Londen...	11.65	11.70	11.70
d. 3 m.	11.62 1/2	11.65	11.65
Parijs...	55 1/2	55 1/2	55 1/2
d. 3 m.	55 1/2	55 1/2	55 1/2
Bordeaux...	55 1/2	55 1/2	55 1/2
Genua...	45	45	45
Livorno...	38 1/2	38 1/2	38 1/2
Napels...	79	79	79
Petersb...	168	168	168
Hamburg...	35 1/2	35 1/2	35 1/2
d. 3 m.	35 1/2	35 1/2	35 1/2
Antwerp...	—	—	—

6 weken.	Kort.	6 weken.	Kort.
Frankfurt 99 1/2	—	Frankfurt 99 1/2	—
Augsburg 99	—	Augsburg 99	—
Wenen 94	—	Wenen 94	—
Triest 93 1/2	—	Triest 93 1/2	—

Disconto 3 en 3 1/2 pc.

Advertentie.

Voor de menigvuldige bewijzen van deelneming, gedurende de ziekte en bij het overlijden van den **Edel Gestr. Heer E. P. SEIDEL** betoond, bevestigde de Familie haren hartelijken dank.

Rotterdam 12 September 1859.

Getrouwd:

G. ADELAAR ALERS,
Weduwnaar van J. A. BEYKERK,
en
C. P. CORNE.
Rotterdam 14 September 1859.
Eenige kennisgeving.

Getrouwd:

A. ZWANG, Jr.,
van Dordrecht,
en
A. C. VAN HEYNINGEN.
Rotterdam 14 September 1859.

Heden overleed mijn geliefde Echtgenoot **NICOLAAS VAN DER VLUGT**, in den ouderdom van 63 jaren, na eene genoeglijke Echtvereeniging van slechts 2 maanden.

Rotterdam. **T. C. VAN DER VLUGT,**
12 September 1859.
Eenige algemeene kennisgeving.

MAATSCHAPPIJ
TOT
Bevordering der Bouwkunst.

VERGADERING der LEDEN van de **Rotterdamsche Afdeling**, op Vrijdag den 16 September 1859, des avonds ten 7 1/2 ure.

VERSLAG der Algemeene Vergadering te Amsterdam.

MEDEDEELING over Horizontaal Draaijende Gegoten IJzeren Bruggen.

Chirurgijn P. A. KEULS
is VERHUISD naar de
BOERENVISCHMARKT,
bij den Heer Apotheker P. J. HAAXMAN.

ALLAN & Co.
hebben de eer te berigten, dat zij van af **MAANDAG 12 September** en gedurende 14 volgende dagen
UITVERKOOPEN:
ZIJDEN STOFFEN EN ROBES A VOLANTS,
STOFFEN voor ROBES,
BAL-ROBES,
SHAWLS en DOEKEN,
MANTELS,
LINTEN,
BRODERIES,
GEKLEURD KATOEN,
WITTE GOEDEREN,
VESTEN,
eene Partij Korte en Lange Geborduurde **KINDER-JURKEN**
en ander Engelsch **KINDERGOED** etc.,
aan plaats te maken voor de dagelijks aankomende **Nieuwe Goederen.**

LAGERE INDUSTRIE- EN HERHALINGSCHOOL.

De **COMMISSIE** van **BESTUUR** over de **Lagere Industrie- en Herhalingschool** brengt ter kennis van de Ingezetenen dezer Stad, dat de door de Plaatselijke Schoolcommissie onder goedkeuring en met welwillende ondersteuning der Stedelijke Regering opgerichte **Lagere Industrie- en Herhalingschool** ook gedurende het aanstaande Wintersaizoen zal worden voortgezet, ten einde Jongelingen en Mannen van meer gevorderden leeftijd, die de Lagere Scholen bezocht hebben, gelegenheid te geven om het vroeger aangeleerde te herhalen en zich verder te bekwamen. Behalve in het Lezen, Schrijven en Rekenen, zal tevens Onderwijs in de beginselen der Meet-, Werktuig- en Natuurkunde en in de Vaderlandsche Geschiedenis gegeven worden. Er zal 3 maal 's weeks, en wel Maandag-, Woensdag- en Vrijdag-Aavond, van 6 tot 9 ure, School gehouden worden, terwijl het Schoolgeld op **10 Centes** in de week bepaald is. Jongelingen boven de 14 jaren oud, en alle Mannelijke Ingezetenen, die verlangen van dat Onderwijs gebruik te maken, worden uitgenoodigd zich op Vrijdag of Zaterdag den 16 en 17 September aanstaande op te geven bij eene Commissie, die daartoe op gemelde dagen, des avonds tusschen 7 en 9 ure, Zitting zal houden in een der Lokalen van het Oude Mannenhuis. De aanvang der Lessen is bepaald op Maandag den 3 October aanstaande.

De Commissie van Bestuur voornoemd,
P. K. GÖRLITZ,
J. P. A. FRANÇOIS,
Dr. M. C. MENNING.

Nederlandsch-Belgische en Belgische STAATS-SPOORWEGEN.

PLEIZIERREIS

ROTTERDAM EN DORDRECHT NAAR BRUSSEL.

PRIJS VOOR HEEN EN TERUG:
2de Klasse 4 Gulden, 3de Klasse 2 Gulden 50 Cts.

Zaterdag 17 September:
Naar **BRUSSEL** van **ROTTERDAM** 's morgens 10 ure; aankomst te **BRUSSEL** 's namiddags 4 ure.

Maandag 19 September:
Van **BRUSSEL** 's namiddags 2 ure 45 min.; terugkomst te **ROTTERDAM** 's avonds 8 ure 45 min.

PLAATSBILLETEN verkrijgbaar tot en met Vrijdag den 16 dezer, te Rotterdam aan het Station en aan de **Factory**; te Dordrecht, aan het Station.

Voor nadere bijzonderheden wordt verwezen naar de aangeplakte en verspreide Billetten. Passen niet vereischt. Patent of eenig ander Bewijs van Inwoning in Nederland is voldoende.

GENERAL STEAM-NAVIGATION COMPANY.
ROTTERDAM EN LONDEN.
De Stoom-Schepen vertrekken met Passagiers en Goederen geregeld iederen Dingsdag, Donderdag en Zaterdag.
SEPTEMBER 1859.

Donderdag 15,	's namiddags 1 ure.	Dingsdag 20,	's morgens 10 ure.
Zaterdag 17,	"	Donderdag 22,	"

VRACHTEN: Grootte Kajuit £ 1.10.—, heen en terug £ 2.5.—.
Voor-Kajuit " —17.6, " " " 1.6.6.

GEBROEDERS SMITH, Agenten.

STOOMVAART-VEREENIGING DE MAAS.
ROTTERDAM-BRISTOL-CARDIFF.
Het Stoomschip **BALMORAL**, Kapitein **D. Lovius**,
vertrekt **Vrijdag 16 September.**
Adres **BOUTMY & Co. — JOHs. OOMS Ez. & Co.**

KOSTSCHOOL te SPA.

Deze **KOSTSCHOOL**, vereerd met het vertrouwen der eerste Familien van België en het Buitenland, verdient die voorkeur ten volle, zoowel wegens haar Stelsel van Opvoeding als uit hoofde van hare doelmatige Inrigting en hare bij uitstek gezonde Ligging in België.

Het Onderwijs is daar geschikt voor hen die zich op lateren leeftijd aan Nijverheid, Handel of Wetenschappen willen wijden. Het bevat een grondig onderricht in de Nieuwe Talen. Het Etablissement is ook bijzonder geschikt voor jeugdige Engelschen, Duitschers, Hollanders enz., die, zonder hunne Moedertaal te verwaarloozen, eene volkomen kennis der Fransche Taal wenschen te erlangen.

Tot het bekomen van Prospectus en vervoerge men zich, in Persoon of met gefrankeerde Brieven, tot den Directeur **TH. LEEMANS.**

URBANUS-PILLEN.

BEREID VOLGENS HET ALOUDE EN RICHT RECEPT, WAAROP MEN IN HET BIJZONDER ATTENT MAAKT, zijn zeer nuttig in ongesteldheden der Maag en werken heilzaam op de Spijvertering, zij zijn uitmuntend tegen de Gal, Scherpte in het Bloed, en uitlag der Milt, zij zijn Zacht-Laxeerend en Stijm-afdrijvend. Verzegelde Dozen van 37, 75 en 150 Cent zijn verkrijgbaar te Amsterdam, J. Alsteede, **Neuzen (Ter), Houtzager.**
Drog., Heiligeweg, D. 321. Nijmegen, Gebr. Swemmelar.
Berg-op-Zoom, D. Pouwels. Eindhoven, M. v. Leeuwen.
Delft, J. van Riel, Apotheker. Rotterdam, A. v. d. Toorn.
Deventer, J. Muller. Schiedam, E. van Bart.
Eindhoven, A. Beguin. Steenbergen, J. v. d. Kar.
Franker, Wed. K. Drager. Veem (bij Heusden), Brander.
Geertruidenberg, A. Hansen. Horst.
Gorinchem, H. F. de Moll. Vliet, Th. Annaert.
Helm, A. H. Martin. Middelb., J. F. Stades, Apoth. Zierikzee, F. V. la Brand.

If the **TWO DUTCH LADIES**, Mother & Daughter, the former dressed in Black and having an elderly man servant with them — these Ladies travelled with a tall English Officer in a first class Railway carriage from Paris to Brussels on Friday Sept. 2nd and stopd. at the Hotel Belle Vue, Brussels — will write to O. C. D. The Post Office London, and give their address without delay, as the Officer in question is most anxious to renew his acquaintance with the Ladies.

Te ROTTERDAM
LIGT IN LADING
NAAR
SOERABAJA EN MACASSAR.

het snelzeilend Nederlandsch **DRIEMAST-SCHOONERSCHIP VALPARAISO**, Kapitein **E. J. Kok.**
Te bevragen bij de Bevrachters **'t HOEN, HUDIG & Co.** en de Cargadoors **HUDIG & PIETERS** en **CHs. CORNELDER & ZN.**

STOOMBOOTDIENST
TUSSEN
ROTTERDAM EN GRANGEMOUTH,
in directe verbinding met **GLASGOW**, door het Forth- en Clyde-Kanaal.
Voor Passagiers en Goederen.
Het Stoomschip **THERESE**, Kapitein **Allan Bruce**, vertrekt van hier naar **GRANGEMOUTH** **ZATURDAG 17 dezer**, des morgens vroeg.
Adres bij **D. BURGER & ZOON.**

NEDERLANDSCHE HANDEL-MAATSCHAPPIJ.
JAVA THEE-VEILING
van 1859, te **Rotterdam**, op **WOENSDAG den 5 OCTOBER**, van de navolgende Kisten en Kistjes in Entrepôt.

	Te Rotterdam.	Te Amsterdam
Boey	900/4	677/4
Congo	5722	4010
Souchon	2795	2811
Pecco	1159	531/12 848
Thunkay	1536	873
Schin	528	185
Hysant	188	233
Uxim	124	525 129
Joeajes	G. B. 68	842 58
	F. B.	345 770

Aangevoerd in 1858 en 1859, met diverse Schepen van Java. Leverbaar op Ontvangeedullen.
Amsterdam 20 Augustus 1859.

Openbare Vrijwillige VERKOOPING,
op de Hofstad **Holtj**, nabij **Vlaardingen**, op Vrijdag den 23 September 1859, des morgens ten negen ure, van:
Twee **KOEPELS**, eene **MENAGERIE**, eene zoo goed als Nieuwe **SCHUUR** of **KOLFBAAN** op **Steenen Voet**, een **TOREN**, eene **HERMITAGE**, **STEENEN BEELDEN**, **ZONNEWIJZER**, **BRUGGEN** en meer. 180 stuks **Zware IJPENBOOMEN**, zeer geschikt tot **Werkhout**, waaronder van 40 a 50 Duim Diameter en 8 a 10 Ellen Stamlengte.
EIKEN- en LINDEBOOMEN en bijzonder **Zware en Lange POPULIEREN**.
Zwaar HAKHOUT, **VRUCHTBOOMEN** en **PLANTSOEN**.
Om te worden weggeruimd voor den 1 Februarij 1860. Aanwijzing gedurende 4 dagen voor den Verkoop des morgens van 9—12 ure, door den **Tuinbaas op Holtj**. Zijnde een en ander inmiddeels uit de **Hand te koop**.
Nader onderrigt te bekomen ten Kantore van **Mr. J. H. KNOTTENBELT**, Notaris te **Vlaardingen**.

Openbare Vrijwillige VERKOOPING.
De Notaris **Mr. CAROLUS ANTONIUS VAN KERCKHOFF**, residentie te Rotterdam, als last hebbende van zijne Principalen, is voornemens op **Woensdag den 28 September 1859**, des namiddags ten vijf ure, in het Notarishuis te Rotterdam, in het openbaar te Veilen en te Verkoopen:
N.º 1. Een hecht en sterk **HUIS** (zijnde vroeger geweest **Twee HUIZEN**) en **ERVE**, ingerigt tot **Twee WINKELHUIZEN** en diverse **BOVENWONINGEN**, staande en gelegen te Rotterdam aan de zuidzijde van den Visschersdijk, en met een gemeenschappelijke Gang uitkomende aan de Noord-blaak, in de Wijkverdeeling bekend oud wijk B, n.º 292, nieuw wijk 2, ns. 317 en 318, Kadaster sectie O, ns. 496 en 501, en voor zooveel de Gang betreft n.º 498 met consorten.
Grondbelasting f 75.99.
Verhuurd in 9 Percelen, op het Aanplakbiljet gespecificeerd, tot een gezamenlijk bedrag van f 745.60 's jaars.
En N.º 2. Een hecht, sterk **HUIS**, ingerigt tot **WINKELHUIS** en **BOVENWONINGEN**, en **ERVE**, staande en gelegen te Rotterdam aan de zuidzijde van den Visschersdijk, belend ten oosten de Zeilwatersteeg en ten westen het vorige Perceel, in de Wijkverdeeling bekend oud wijk B, n.º 293, nieuw wijk 2, n.º 319, Kadaster sectie O, n.º 502.
Grondbelasting f 40.63.
Verhuurd in 2 Percelen, op het Aanplakbiljet gespecificeerd, tot een gezamenlijk bedrag van f 333 's jaars.
De te veilen Percelen zijn te bezigtigen twee dagen vóór en op den dag der Veiling, van des voormiddags 10 tot des namiddags 4 ure. Nadere informatie te bekomen ten Kantore van voornoemden Notaris, te Rotterdam aan de Leuvehaven, wijk 3, n.º 282.

ROTTERDAMSCH SCHOUWBURG.
Groote Tentoonstelling
van de Nieuw Uitgevondene
STEREOSCOPEN,
VAN DEN PHOTOGRAAF
TH. PATZAL, uit TRIEST.
Entree 40 Cents en Kinderen 25 Cents.
De Prijs van 12 Bijletten op eens genomen is f 3.
Geopend van des morgens 10 tot des avonds 10 ure.
Elken **MAANDAG** en **DONDERDAG** begint eene Nieuwe Serie.
Heden begint de Serie N.º 4.

VERTREK der SPOORTREINEN.
Hollandsche Spoorweg.
Van Rott. naar Amsterdam: 7, 9.30, 11.40, 3.30, 7.45.
" alleen n.º 's Hage: 9.35 des av. en Zond. 5 'smidd.
" Amst. naar Rotterdam: 8, 10.25, 1.30, 4.30, 7.30.
" 's Hage alleen n. Rott.: 8.30, 's morg. en Zond. 8.30 av.
Spoorweg Antwerpen-Rotterdam.
Van Rott. naar Antwerpen en Breda: 10.15, 3.—.
" Dordrecht naar Rotterdam: 10.40, 3.20.
" Breda naar Antwerpen en Rott.: 6.50, 12.35.
" alleen naar Antwerpen en Meerdiijk: 5.20.
" Antwerpen naar Breda en Rott.: 7.45, 12.35.
" alleen naar Breda en Meerdiijk: 5.25.
Rhijn-Spoorweg.
Rott.n. Utr., Amst., Arnh., 7.—, 10.—, 12.15, 1.30, 5.15, 7.15
Amst.n. Utr., Rott., Arnh.: 7.20, 10.35, 12.30, 2.30, 6.—, 7.45
Arnh.n. Utr., Amst., Rott.: 6.30, 9.45, 11.55, 12.30, 6.50, —
Utr.n. Rott. 6.30. — Utr.n. Amst. 6.45, beide behalve Zondag.

Gedrukt en uitgegeven bij
G. en C. A. van Beyn,
te Rotterdam.

OPENBARE VRIJWILLIGE VERKOOPING
VAN
A A N D E E L E N
in **ASSURANTIE-MAATSCHAPPIJEN,**
NEGOTIATIE, SCHEPEN enz.,
op Dingsdag den 27 September 1859, des namiddags ten 2 ure, in het Lokaal voor Publieke Verkoopingen, aan de Gelderschekade te Rotterdam, door de Notarissen **SANDER** en **PAATS**, waarvan de Notitien vier dagen te voren verkrijgbaar zullen zijn ten Kantore van deselve Notarissen, in den Oppert, alwaar tevens informatie zijn te bekomen.

Gerd. Dwuring, A. C. Dalen, A. van Binsbergen, J. Kolf, J. F. Sauerbier, Leend. L. Jacobson, J. Sinderam, L. J. Plem van Duiveland, F. W. Eckstein, J. G. van den Abeelen, G. Elink Schuurman, Joseph Jacobson, Leend. J. Plem van Duiveland en **Gerd. Sauerbier**, Makelaars te Rotterdam, zullen op Dingsdag den 20 September 1859, des voormiddags ten 11 ure, in het Notarishuis, aan de Gelderschekade, Veilen:
5941 balen Santos KOFFIJ,
alhier aangevoerd van Santos, per de Schepen **Christien en Gordon.**
Nadere onderrigting bij bovengemelde Makelaars.

BUITENLAND.

PARIJS den 13 September.
(Particuliere Correspondentie.)

Indien de meer dan haastelike overeenstemming, die na de bijeenkomst van Villafranca tusschen Oostenrijk en Frankrijk schijnt te heerschen, hier een groot aantal ontvredenen heeft gemaakt, in Engeland heeft zij er nog meer gemaakt. Gisteren avond werd mij verzekerd dat er door lord John Russell eene nota was gezonden aan lord Cowley te Parijs en aan lord Loftus te Weenen, waarbij aan beide die gezanten werd bevolen inlichtingen te vragen ten aanzien van de nota in den Moniteur en omtrent de gemeenschappelijke bedoelingen der beide Keizers ten opzichte van Italië. Ik heb niet vernomen wat het antwoord geweest is. Lord Cowley moest tevens aan Graaf Walewski vragen of Frankrijk gunstig gestemd was voor een Congres. De Graaf heeft geantwoord dat Frankrijk gaarne de Italiaansche kwestie door de Europeesche diplomaten zou zien behandelen. In den tegenwoordigen toestand der zaken begrijpt men dat Napoleon III liefst aan het Congres de verantwoordelijkheid eener beslissing zou overlaten.

De zaken vervolgen overigens in Italië haren natuurlijke loop. De Vergadering te Parma heeft de Bourbons van de Regering vervallen verklaard, tot de aanhechting aan Piëmont besloten en vervolgens de dictatuur van den heer Farini verlengd. De Paus behoudt nog steeds hoop de Legatiën wederom door geweld meester te worden en Oostenrijk geeft voedsel aan die hoop door aan den Pauselijke Nuntius toe te staan, dat hij Duitse soldaten aanwerft. De Stadhouder der provincie Venetië heeft de navolgende ordonnantie uitgevaardigd: „Het transport der recruten, die in den tegenwoordigen politieken toestand op aanvraag van den Apostolischen Nuntius worden aangeworven, zal op bevel van den Minister van buitenlandsche zaken over Venetië geschieden.”

Aldus heeft de Paus, die niet door de Oostenrijksche wapenen is kunnen verleidigd worden, troepen op Oostenrijksch grondgebied.

Wat den bijzondere toestand van Toskane betreft, hij zal voorloopig blijven voortduren totdat het Congres, indien er een Congres tot stand komt, uitspraak doet over het lot van dien Staat, of wel tot dat de Groothertog beproeft terug te keeren, door het hem gunstig gezinde deel der bevolking in beweging te brengen.

De Italianen hebben spoedig hunne opinie gevormd over de nota in den Moniteur; zij zien er niets in dan de belofte van non-interventie.

De maarschalk Canrobert kan maar niet berusten in hetgeen er omtrent het gebeurde te Solferino is openbaar gemaakt. Zijne vrienden verspreiden een brief, waarin al de omstandigheden, die tot het verschil met den maarschalk Niel aanleiding gegeven hebben, nog eens worden opgehaald. Men weet niet wie onhandiger is, — de maarschalk of zijne vrienden.

Prinses Clotilde vertrekt heden naar Zwitserland. Zij reist incognito, onder den naam van gravin de Meudon.

La Presse heeft dan toch eindelijk zijn stilzwijgen van drie dagen verbroken en zijne meening gezegd omtrent de nota van den Moniteur. Blijkbaar maakt dat blad echter niet dan aarzelen gebruik van de vrijheid, welke het zich zelf, volgens de inleiding van zijn artikel, op verschillende gronden toekent om de officiële mededeeling te bespreken. Hare eerste verdienste is, in het oog van La Presse, dat zij een einde maakt aan hersenschietende onderstellingen en verwachtingen. De Italiaansche kwestie wordt op dit oogenblik te Florence, Parma, Modena en Turijn behandeld: zij zal te Weenen en te Saint Sauveur, zoo al niet opgelost, dan toch uitgemaakt worden. De toelichting van het verdrag van Villafranca is zoo duidelijk mogelijk, maar, beweert La Presse, zij komt wat laat, en zij tot wie het artikel gerigt is zullen kunnen zeggen dat zij noch gewend waren aan, noch voorbereid op het hooren van zulk eene taal: dat het vooral niet de wijze is waarop de Keizer der Franschen hen drie maanden geleden behandelde. Het blad haalt hier de woorden aan der overbekende proclamatie, waarin de Keizer o. a. de Italianen beloofde, dat, zoo zij heden soldaten waren, zij morgen vrije burgers van een groot Rijk zouden zijn. De Italianen hebben niet anders dan gebruik gemaakt van die beloften, voor zoo ver zij vervuld zijn geworden. Nu zegt hun de Moniteur dat hunne besluiten „de gevolgen van het tractaat van Villafranca belemmeren” en beduidt hen dat, zonder de herstelling der Aartshertogen, Italië nieuwe onrust, nieuwe ongelukken te ontmoet gaat. De Italianen, vervolgt het artikel, die reeds bekommerd waren over de zending van de heeren Reiset en Poniatowski, verwachten met ongeduld eene verklaring van den Moniteur. Thans weten zij twee zaken: 1º, dat, zoo zij de Aartshertogen blijven terugwijzen, zij niet langer op Frankrijk kunnen rekenen; 2º, dat de verdreven Vorsten niet door vreemd geweld in hunne Staten zullen worden teruggevoerd. De laatste verzekering zou hen moeten gerust stellen; maar er is meer. De Moniteur zegt: „Het is mogelijk dat men, ten gevolge van openhartige en vriendschappelijke onderhandelingen, den Keizer van Oostenrijk er toe gebragt zou hebben combinatiën aan te nemen, die meer strookten met de wenschen, door de Hertogdommen Parma en Modena geopenbaard.”

La Presse vindt die zinsnede duister en moeilijk te begrijpen, en vraagt welke combinatiën dit kunnen zijn en of men geloof zou moeten slaan aan die, waarvan in vreemde bladen dezer dagen is gesproken (een Etrurisch Koninkrijk onder Prins Napoleon)?

Hoe t' zij, ernstige verwikkelingen, meent het blad, staan voor de deur. Niets is onwaarschijnlijker, of liever niets is zedelijk onmogelijker dan de herstelling der Aartshertogen. Ondersteld echter dat zij door eene of andere gebeurtenis in hunne Staten werden teruggevoerd, zouden zij dan niet, even als vóór den oorlog, ja meer nog dan vóór den oorlog, aan Oostenrijk zijn verbonden? Zij zouden hunne magt beschouwen als onafscheidelijk vereenselvigd met de bestendige heerschappij en het overwigt van Oostenrijk in Italië.

Ziedaar dus, zoo roept La Presse uit, Oostenrijk op nieuw zijn invloed uitstrekende van Parma tot Rome, van Florence tot Napels!

Maar, ondersteld integendeel dat de Italianen volhard in hetgeen de Moniteur noemt „de vijandelijke demonstratiën op den rechteroever der Pó,” en Oostenrijk

dan, met de wapens in de hand, op den linkeroever blijft staan, — moet dan niet de oorlog noodwendig het einde zijn van dit geweldige antagonisme?

La Presse schildert daarop de vreeselijke gevaren, die uit zulk een oorlog voor Italië zouden ontstaan, en rekwart dat de vraag aldus: of herstelling der Aartshertogen en bevestiging op nieuw van het overwigt van Oostenrijk in Italië, of de ondergang van Piëmont en de Italiaansche vrijheid door den oorlog met Oostenrijk.

De Moniteur zegt dat „Frankrijk zijne taak heeft volbragt.” La Presse daarentegen meent, dat door den jongsten oorlog tusschen de Fransche Regering, die van Piëmont en Italië eene solidariteit en eene verantwoordelijkheid zijn geboren, welke eene phrase in den Moniteur niet kan nitwischen. Een Congres is de enige uitkomst, en La Presse beweert dat het meer te doen heeft dan eenvoudig de bepalingen van Villafranca te bekrachtigen, dat het eene plegtige en alzijdige beraadslaging moet openen over den toestand des Schiereilands, dat het deze kwestie, sinds 40 jaren de wroeging der diplomatie en de geesels van Europa, moet regelen naar de beginselen van recht en billijkheid.

De Patrie vraagt of men, bij de veelzijdige beoogdeeling der nota in den Moniteur, de aandacht wel genoeg heeft gevestigd op deze daarin voorkomende zinsnede: „Het is zelfs mogelijk dat men, ten gevolge van rondborstige en vriendschappelijke onderhandelingen, den Keizer van Oostenrijk er toe gebragt zou hebben zich met combinatiën te verenigen, die meer in overeenstemming waren met de uitgedrukte wenschen der Hertogdommen Modena en Parma.” Wellicht, laat de Patrie hierop volgen, bedriegen wij ons, maar het komt ons voor dat in deze zinsnede de oprechtheid der wenschen, door de Hertogdommen naar eene verandering van regering geuit, door de Fransche Regering vormelijk erkend wordt. Wij onderwerpen deze opmerking aan het oordeel van „L'Univers” de Gazette de France en l'Union.”

Ofschoon de laatste dépêches uit Bern kort af beweren dat aangaande de Zurich Conferentie niets nieuws te melden is, vindt men hier lieden die weten willen dat men het daar eindelijk over de twee Lombardije betreffende hoofdpunten eens is geworden, en wel op de volgende gronden: De grens tusschen het Oostenrijksch grondgebied en Lombardije wordt op ongeveer een vierde Duitse mijl van Peschiera getrokken en sluit Borgoforte in zich, waar Oostenrijk eene vesting wil bouwen. Het door Victor Emanuel over te nemen aandeel in de Oostenrijksche staats-schuld bedraagt 200 miljoen liras, terwijl de Milaansche monte of leenbank eene jaarlijksche schatting van 5 miljoen aan Oostenrijk te betalen hebben zal. Van de benaming Koninkrijk Opper Italië heeft Sardinië afgezien. Daarentegen is ten opzichte der nevenvraagstukken, bij voorbeeld het bezit der IJzeren Kroon en het daarmee verbonden recht tot verlening van riddersorden, nog geen besluit genomen, en de beslissing aangaande de Midden-Italiaansche Hertogdommen is door de Conferentie tot latere onderhandelingen verdaagd. Of de beide Keizers nog eene zamenkomst, ook over deze punten, te Arenberg houden zullen, zoo als door sommigen op nieuw beweerd, door anderen sterk betwijfeld wordt, blijft onzeker.

Het hof van assises heeft heden vonnis gesproken in de zaak van Benhard, beschuldigd van den moord van den heer Danin, directeur van de nationale vereeniging voor handel en nijverheid. Men herinnert zich het door ons eenigen tijd geleden mededeelde verhaal van die misdaad, en de ontkentenis van Benhard. Later heeft hij schriftelijk aan den president van het hof geschreven om zijne schuld te bekenen, maar tevens beweerd dat hij het huis van den heer Danin was binnengedrongen, niet met het oogmerk tot diefstal, maar door jaloezij gedreven. Waarschijnlijk heeft het Hof daarin eene van de verzachtende omstandigheden gezien, waarvan het vonnis spreekt, waarbij Benhard niet ter dood, maar tot levenslang dwangarbeid is veroordeeld.

Uit Madrid wordt van den 9 dezer gemeld dat aldaar een Koninklijk besluit was verschenen, waarbij bepaald wordt dat de lighting voor 1860, in plaats van in januarij, in oktober a. s. zal worden gegeven. Als redenen daarvoor worden opgegeven de oorlog met Marocco en de ontwikkelingen in Europa. Sommigen onderstellen dat de Regering van deze zelfde gelegenheid gebruik maakt om over eene groote troepenmacht te kunnen beschikken, ten einde de revolutionairen en Carlisten in bedwang te houden. Nieuwe versterkingen worden naar het kamp van Algeiras verzonden, waar reeds 16 bataillons verzameld zijn. De oorlog tegen Marocco is zeer populair. Een spoorweg-ondernemer heeft aangeboden om zelf 200 van zijne verkleden naar Marocco te geleiden als vrijwilligers. Een Carlistisch opperhoofd van de bende van los Hieros, overbekend in de ontreken van Burgos, biedt aan om 2000 man infanterie en 400 ruiters te leveren ter deelneming aan den oorlog. Het aanbod is evenwel gedaan onder zekere voorwaarden. Een aantal vrijwilligers heeft zich aangemeld bij de regementen die voor de expeditie zijn aangewezen. Men hoopt te Madrid dat het Ministerie de Koningin zal aanraden om gratie te verleen en de ongelukken, die wegens medelijdigheid aan de republikeinse zamenzweringen van Sevilla en Oliveira zijn veroordeeld.

Alhier is de volgende belangrijke brief uit Canton, van 21 huij, wegens de jongste oorlogsgebeurtenissen in China, ontvangen:

„Ik heb te trouwen en te gewigtig nieuws mede te deelen om het stilzwijgen te bewaren en mijne bezigheden niet voor eenige oogenblikken af te breken. Gij weet reeds van de afreis der Fransche en Engelse Ambassadeurs naar het noorden. Het schoone Engelse eskader, uit 12 kanonneerbooten en verscheiden andere schepen van verschillend kaliber bestaande, en de twee Fransche stoomschepen Duchayla en Norzagar, kwamen den 16 junij in de Peiho ten anker. Men bespeurde gemeerli beweging in de forten van Takou. Eene sloep werd naar wal gezonden om het terrein te verkennen, en een kleine mandarijn vertoonde zich, om het aan land komen te verbieden. De officier kondigde hem toen de komst aan der ministers, tot bekrachtiging der verdragen te Pekin, ten gevolge der vroegere bepalingen, en verlangde derhalve vijen doortogt voor de schepen, waarop de Chinees zeer barsch antwoordde dat geen enkel oorlogvaartuig den doortogt hebben mogt, en dat hij, des verkiezende, een weg meer noordwaarts zoeken kon. Weldra bemerkte men dat de monding der Peiho versperd was en dat de slagbooten tot op verven afstand vernienigvaldig waren. Op de vraag naar het doel der versperpingen antwoordden de Chinezen: dat de autoriteiten niets daarmede uitstaande hadden, dewijl zij door de bevolking waren onderhouden en uitgevoerd, om zich tegen de zeeschoumers te dekken. Men liet zich door dit antwoord niet om den tuin leiden: aan de mandarijnen werden drie dagen vergund om al die slagbooten te doen weg nemen. Het antwoord was eene volslagene weigering. „Gedurende al die zamenprekningen heerschte de volkomenste stilte in de forten, geene banier, geenerlei beweging werd vernomen; de werken waren zoo goed

benamerd dat men de forten gemakkelijk voor verlaten zou hebben aangezien.

Den 25 junij werd aan de kanonneerbooten gelast voorwaarts te stevenen, om, door het verbreken der staketsels, den doortogt te dwingen. De Plover en de Opposum slaagden er in de twee eerste slagbooten door te breken, maar de derde hield hen tegen. Toen de Chinezen hen dus bezig zagen, terwijl de Starling en de Banter naderden, lietten zij het masker af en een vreeselijk kanonschot werd regt naar de Plover gerigt, die de vlag van den admiraal Hope voerde. Dit was het sein voor de afgrijpseljkste slagting. In een enkel oogenblik werden de tenten die de batterijen dekten opgeslagen en een ijelijke hagelbui van kogels viel op de meest vooraan liggende kanonneerbooten, die dapper antwoordden, maar reeds was de schelling voor den admiraal, die twee wonden bekomen had, niet houdbaar meer. De vlag werd op een andere kanonneerboot overgebragt en het gevecht algemeen. Het vuur van de forten was te zwaar voor de kanonneerbooten, drie van welke reeds zonken. Men wilde de 12 a 1300 man waarover men beschikken kon aan wal zetten, maar tot overmaat van ramp moesten de manschappen tot aan het middel door de slik waden, hunne ammunitie was weldra beschadigd, en niet zonder ongehoorde inspanning konden zij voorwaarts komen. De vijanden schoten op de dapperen, die hunne wapenen niet gebruiken konden, terwijl de officieren wonderen van moed verrigten, om hunne door vermoeienis uitgeputte manschappen te schragen. Ten negen ure des avonds waren 460 man gesneuveld of gekwetst.

De stoombooten hadden hare ammunitie uitgeput: het overschot der troepen zocht, onder onbeschrijflijke inspanningen en gevaren, de schepen weder op. De Chinezen hadden eene eerste zeepraal op de Europeanen behaald, maar door welk middel! 60 Franschen van de Duchayla hadden deel aan het gevecht genomen, 4 daarvan zijn gedood en 10 gekwetst, onder welke laatste de dappere kommandant Tricault, aan den arm, maar niet gevaarlijk. Behalve de drie vernielde kanonneerbooten waren twee andere in het gevecht gezonken; men slaagde er in te gedurende den nacht af te brengen.

Ziedaar de uitslag der vreeselijkste nederlaag die de Europeanen ooit in China geleden hebben! Ziedaar hoe de verraderlijke Tartaar plegtige verdragen, door de buitengewone gezanten van twee groote Mogendheden gesloten, in bloed bekrachtigt! Ziedaar in één woord, eene verfoeilijke hinderlaag! Ziedaar een schok, die in Japan, in Cochinchina weerklink zal vinden! De gevolgen er van zullen ontzettend wezen, indien het eenigst hulpmiddel dat de eer vergunt, namelijk eene snelle wraak, niet onverwilt wordt aangewend. Men moet of allen invloed, alle eer in het verre Oosten voor altijd opgeven, of op den Tartaar de straf toepassen die zijne schelmij verdient. Bovendien is de handel niet langer veilig, ja zelfs het leven der in China verblijf houdenden verkeert meer of min in gevaar. Te Shanghai maken de kooplieden zich gereed om hoe eerder hoe beter te vertrekken, en te Hong Kong zullen de moordenaars hun werk denklijk hervatten.

De forten van Takou werden verdedigd door duizenden Mongoolsche soldaten: de vestingwerken moesten door Europeesche genie-officieren zijn aangelegd. De Engelschen meenen zelfs Russen op de wallen gezien te hebben. Maar om zulk een zware beschuldiging te staven zouden er andere bewijzen noodig zijn. Wat zekerder schijnt is dat de kanonnen uit Russische gietijen afkomstig waren; dit kan geene bevreemding wekken, indien men een in China algemeen verspreid gerucht gelooven mag, dat de Russen eene verbazende uitgestrektheid gronden hebben aangekocht, aan de rivier de Amur gelegen, en deze met oorlogstuig, waaronder 700 kanonnen, zouden betaald hebben.

Het is onnoodig politieke of godsdienstige gevolgen te trekken van deze nederlaag; zij zijn maar al te duidelijk. De secretarissen der Engelse en Fransche legatiën vertrekken naar Europa om hunne Regeringen van den treurigen staat van zaken kennis te geven.

De zaken in Cochinchina gaan langzaam vooruit. De onderhandelingen worden voortgezet, maar men twijfelt of zij tot een goed einde zullen voeren, want op het oogenblik dat zij geopend werden, hadden de vervolgingen met verduubelde voede plaats. Wij houden de bijzonderheden omtrent deze slagting onder de Christenen, voornamelijk onder de inlandsche priesters terug; zij zijn te afschuwelijk. Te Japan is de handel gedrukt uit hoofde van de moeilijkheid om eene waarde te vinden, die het geld vervangt, daar de Japansche munten geen koers hebben.

Hierop volgen de namen der dood- en gekwetsten, waarvan hun aantal reeds bekend was. Onder de zwaar gekwetsten wordt genoemd de Engelse admiraal Hope.

KEULEN den 13 September.

Ook aan verschillende Berlijnsche bladen wordt uit Parijs geschreven over de mogelijkheid, dat men op eengedoen dag vernemte hoe de wettige Vorsten van Midden-Italië hun regt in handen van den Keizer van Oostenrijk hebben nedergelegd, en dat deze toestemt in de oprigting van een Bonapartistisch Rijk in Midden-Italië. Zelfs in Weenen zou dit denkbeeld veld winnen, waar men, meer nog dan voor den vrede, tegen Engeland en Pruisen verbitterd is. In Berlijn center gelooft men niet dat de Italianen zich zulk een Rijk zullen laten opdringen, en bijna evenzeer twijfelt men of Oostenrijk zich door zijn blinden haat tegen Sardinië wel zoo ver zou laten vervoeren, om de hand te bieden aan eene magtsuitbreiding der dynastie van Napoleon. Men zou het eene kortzigtige politiek achten, en Oostenrijk beklagen, wanneer het Italië onder Fransche eigsbaarsheid liet komen en zich zelf in Italië een tegenstander schip, die niet weder te verdragen zou zijn. De Midden-Italiaansche Staten, beweren sommigen, zouden voorzeker de voorkeur geven aan Prins Napoleon boven de Oostenrijksche Aartshertogen, maar de zelfstandigheid en de nationale ontwikkeling van Italië wordt evenmin door Fransche als door Oostenrijksche heerschappij bevorderd.

De commissie uit de Schillers-vereeniging te Marbach, die het geboortehuis des beromden dichters aldaar heeft aangekocht en nu in zijnen vroegeren staat laat herstellen, heeft eene oproeping doen uitgaan om voor de in de benedenverdieping gelegen woonkamer, waar Schiller het eerste levenslicht aanschouwde, huisraad en meubelstukken te verkrijgen, van welke met zekerheid aangenomen kan worden dat zij in zijn bezit of in dat zijner ouders geweest zijn. Verder is men voornemens in eene kamer der bovenverdieping een letterkundig kabinet aan te leggen, voor hetwelk men originele handschriften des dichters verlangd en van de verschillende boekhandelaars alles wat over Schiller geschreven en in druk uitgekomen is.

Prins Metternich is li. zaterdag door den Keizer van Oostenrijk in een bijzonder gehoor ontvangen, nadat hij, onmiddellijk na zijne aankomst, een langdurig onderhoud had gehad met graaf Rechberg.

Het Weener dagblad Ost Deutsche Post behield een verhaal over de jongste wending welke de vrede van

Villafranca door de verklaring in den Moniteur vernemen heeft. Uit het oogpunt van het Oostenrijksch belang beschouwd, laten zich uit die verklaring de volgende trekkingen afleiden: De Moniteur doet in de eerste plaats weten dat alle aangewende pogingen om het voortzetten van het vredesverdrag te bewerkstelligen vruchteloos gebleven zijn. Hij geeft het vooruitzigt op een aanstaand Congres en op de mogelijkheid van een daaruit voortspruitenden oorlog, en verklaart dat, in zoodanig geval, noch Italië noch Piëmont op den bijstand van Frankrijk zou kunnen rekenen. Hij vermaant de belangelooisheid van Engeland te wantrouwen, hetwelk niet „door een beginsel” in geestdrift wordt gebragt. „Bedenkt men, zoo besluit de Ost Deutsche Post, dat de Mogendheid van welke deze waarschuwing uitgaat, nog 50,000 man keurtroepen in Italië heeft, dan zal men zich zonder moeite het vooruitzigt kunnen voorstellen, hetwelk de staatkunde des Keizers der Franschen voor de verschillende kansen van een mogelijk Congres opent.”

BINNENLAND.

's GRAVENHAGE den 14 September.

Z. M. de Koning heeft gisteren middag een groot diner gegeven, dat onder anderen door Z. K. H. den Prins van Oranje werd bijgewoond.

Gisteren avond ten half negen ure heeft ereen buitengewone Ministerraad plaats gehad.

Heden middag ten half drie ure is de Ministerraad weder buitengewoon vergaderd geweest.

Voor Z. K. H. den Prins van Oranje is in het Maasland eene boerderij aangekocht, welke naar men verneemt zal worden ingerigt tot jagthuis.

In deze residentie is aangekomen en afgestapt aan het Hôtel de l'Europe de heer Andreas van Hofmann, secretaris van Staat en geheime raad van Z. M. den Keizer van Rusland, komende van St. Petersburg.

Heden ochtend heeft de Belgische Gezant, in gezelschap van twee Belgische officieren, het kamp te Waalsdorp bezocht.

De scheiding tusschen de Regering en de Maatschappij van Weldadigheid is heden volbragt. Morgen zullen de ambtenaren die tot de bureaux van de Maatschappij hebben behoord tot het Rijk overgaan, en wel tot het Departement van Binnenlandsche Zaken.

Aan het werk van het nieuwe gebouw voor het Departement van Kolonien op het Plein werd heden, op de gemetselde borstwering, het eerste ijzeren kozijn gesteld, zijnde een der drie lichten van den beganen grond. De fondamenteen, riolen enz. van dat gebouw zijn thans geheel voltooid en de hardsteenen plinten, benevens de ijzeren bindten van den beganen grond bijna geheel gesteld, terwijl aan het leggen der eerste ijzeren wendellijst met kracht wordt gearbeid.

Heden had aan het Ministerie van Binnenlandsche Zaken plaats de aanbesteding der levering van de verschillende papiersoorten ten dienste der algemeene Landsdrukkerij voor de jaren 1860 en 1861. Er waren ingekomen 22 inschrijvingsbiljetten; van deze waren de minste inschrijvers de heeren van Gelder & Zoon te Wormerveer, de wed. Locke & Zoon te Rotterdam, de Charro & Zoon te 's Hage, Honig te Zaandijk, W. Hesselink te Zutphen, de Erve Wijnmuller te Amsterdam, G. Hesselink & Zoon te Zutphen, gebroeders Uytendyke te Amsterdam, J. P. Claus & Zoon te Rotterdam, Lutkie en Cranenburgh te 's Bosch, W. Sanders te Renkum en T. van Lohysen te Vaassen.

De Hooge Raad der Nederlanden heeft bij arrest van heden verworpen de voorzieningen in cassatie, ingesteld door P. de Graaf, tegen een arrest van het Hof in Noordholland, waarbij hij, wegens het afdagen van valche geuigenis in eene strafzaak ten voordeele van een beklagde, is veroordeeld tot tuchthuisstraf van vijf jaren.

Eene vrouw van ruim 60 jaren, wonende te Scheveningen, die alleen te huis was, heeft heden middag door het vuur vatten en in vlam geaken haar kleedren, verscheidene brandwonden bekomen. Het ongeluk schijnt veroorzaakt te zijn door het vuur uit de test harer stoof. Aan spoedig aangebragte hulp is het te danken, dat de vrouw geene prooi der vlammen is geworden. Haar bejaarde man is vischer van beroep en bevindt zich op de steurharingvisserij.

Gisteren heeft er op den Leydschen straatweg eene hevige vechtpartij plaats gehad tusschen eenige boeren, waarbij twee hunner ernstige verwondingen bekamen: de schuldigen zijn te Wassenaar gearresteerd.

De voorstelling in den Koninklijken Franschen schouwburg alhier zal donderdag den 15 dezer bestaan uit La Juive, grand-opéra.

Sluiting in vereenigde zitting van de Vergadering der Staten-Generaal, 1858-59.

De Vergadering, volgens art. 93 der Grondwet, bestaande in eene vereenigde zitting van de beide Kamers, wordt ten 2 ure geopend door den heer mr. J. A. Philipse, voorzitter van de Eerste Kamer.

De Voorzitter benoemt tot leden van de commissie, belast met het doen van in- en uitgeleide aan den heer Minister van Binnenlandsche Zaken, die belast is om namens Z. M. den Koning de Vergadering der Staten-Generaal te sluiten, de heeren Blankenheyu, van Wessen, de Brauw, Betz, t' Hooft van Benthuysen, Loopuyt, van Eck en Meylink.

Weinige minuten later treedt de heer Minister van Binnenlandsche Zaken de zaal binnen, voorafgegaan door de commissie. De Minister plaatst zich vóór den troon en spreekt de navolgende rede uit:

„Mijne Heeren!

„De Vergadering der Staten-Generaal, wier sluiting mij is opgedragen, was belangrijk door de gewichtige voorstellen, gedurende haren loop aan uw onderzoek onlerworpen.

„Werd de behandeling van sommige diër voorstellen niet ten einde gebragt, er mag worden geweten op het tot stand komen van onderscheidene zeer noodige of althans nuttige wetten. Het zal genoeg zijn te noemen de wet tot herziening der tabel beoeld bij art. 99 der kieswet, die tot afschaffing der slavernij in Nederlandsch Oost-Indië, die tot verbetering van het regt van successie en van overgang bij overlijden, die tot regeling van de zaken der Maatschappij van Weldadigheid, die tot regeling van de loodsdiens voor zeeschepen, die tot voorziening in het beheer van kapitalen en de uitkeeringen, waarmede de voormalige wees- en momboirkauers waren belast, en die op het gebruik der spoorwegen.

„De oorlog, in een deel van Europa ontstaan, bragt eenige stoornis in den gang uwer werkzaamheden en was oorzaak dat uwe toestemming tot buitengewone uitgaven ten behoeve van 's Lands verdediging werd gevraagd. Getrouw aan uwe roeping ter verschaffing van de voor die verdediging noodige middelen, heb ik uwe medewerking, want zij behelst de gewaagde toe toewijding te verleen.

